

DIRVA

Nr. 19

Vasaris-February 15, 1961

Cleveland, Ohio

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Pranašauja pilietinį karą Kongo

Katangos provincijos radijas pirmadienio rytą, prieš pat prasidedant New Yorke JT Saugumo Tarybos posėdžiui Kongo reikalui, paskelbė, kad Patrice Lumumba, nušalintas Kongo premjeras, ir du jo bendrininkai buvę vietos gyventojų nužudyti viename kaime, per kurį jie keliaavo, pabėgę iš kalėjimo. Prez. Tschombe vyriausybė išmokėjo jiems tenyktėmis sąlygomis milžinišką piniginę premiją (8000 dolerių), skirtą už Lumumbos sugavimą.

Tas pranešimas sukėlė didžiulę audrą tarp Lumumbos šalininkų Jungtinėse Tautose, kurie pranašauja, kad dabar Kongo prasidės pilietinis karas. Pačiame Kongo, kur gandai apie Lumumbos nužudymą kursuoja jau antrą savaitę ir kalbama, kad Katangos vyriausybės paskelbtą istoriją tik klastojanti faktinė būklė, tuo tarpu yra ramu, bet Jungtinių Tautų Igulos esančios paruoštos eventualioms kautynėms. Kalbas apie pilietinį karą daugiausiai sklaidžia neutralistai ir komunistų blokas, ir iš jų susidaro įspūdis, jog kongiečius norima toliam karui sukurstyti.

Pirmadienį vykusiam Saugumo posėdyje gen. sekr. Hammarskjöldas pareiškė, kad įsakę smulkiai ir nešališkai ištirti Lumumbos mirties aplinkybes. Jo pareiškimą, kaip ir reikėjo laukti, aštriai puolė Sovietijos delegatas Zorinas, kuris pareiškė, kad Sovietija neturinti "nė mažiausio pasitikėjimo generalinio sekretorium ir jo štabui", kurie esą lygiai atsakingi, kaip ir "belgų kolonistų agentai", už Kongo "tautinio didvyrio" nužudymą.

Saugumo Tarybos posėdis, nuturint daugiau duomenų, buvo atidėtas, bet stebėtojai tik, kad Sovietija galinti pareikalauti su-

žaukti nepaprastą JT plenumo sesiją.

Washingtonė prez. Kennedžio spaudos sekretorius Sallinger pareiškė, jog prezidentas esąs tos žinios "labai sukrėstas", bet Afrikoje galinti prasidėti naujų neramumų banga, o kiti sako, kad be Lumumbos lengviau išsisprešianti Kongo krizė. Didžiųjų komplikacijų laukdama iš sovietų pusės, kurie galį pradėti naują akciją Jungtinėms Tautoms ir gen. sekretoriui diskredituoti. Taip pat būkštaujama, kad pro-komunistai galį sukurstyti naują teroro bangą prieš baltuosius, ypač Rytinėje ir Kivu provincijose, kas iššauktų naują belgų

intervenciją ir tuo pačiu reikalavimus tolimesnei JT intervencijai, ir tai vėl Kongo grąžintų chaoso būklę.

Panašūs būkštavimai reiškiami ir Briuselyje. Tuo tarpu Sovietijos ir kitų komunistų kraštų spauda ir radijas kelia didžiulę triukšmą, kaltindami belgus dėl Lumumbos nužudymo. Kuba net paskelbė gedulo dieną.

Elisabetvilėje Katangos kariuinių pajėgų viršininkas, belgas kpt. Gat paskelbė, kad Lumumba su abiem bendrininkais išlaužę silpną kalėjimo sieną, sumušę iki sąmonės netekimo abu sargybinius ir pabėgę policijos automobiliu, kuris vėliau rastas sudaužytas prie vieno džiunglėse pasibaigusio kelio.

Stevensono vaidmuo JAV užsienių politikoje

Ambasadoriumi prie Jungtinių Tautų paskirtasis Adlai E. Stevenson, kaip iš įvairių šaltinių aiškėja, savo žinioje siekia susikurti aktyvią, amerikinės užsienių politikos sprendimus darančią agentūrą. Jis jau dabar savo žinioje turįs du ambasadoriaus rango ir vieną ministro rango valdininką, tačiau esąs ruošiamas įstatymo projektas, pagal kurį aukšto rango valdininkų skaičius jo agentūroje būtų mažinamas padvigubintas. Jis pats turi kabineto nario statusą ir pranešimus daro tiesiog prezidentui.

Viename privačiame pasikalbėjime su tūlu Europos politiku, kaip praneša "U. S. News and World Report", jis pareiškė

kę pasitenkinimą savo statusu, nė kiek nerūstaudamas, kad nebuvo paskirtas valstybės sekretorium, kur Rusk tesąs tik "techniškas darbininkas ir biurokratas". Tiesa, po poros dienų Stevensonas tą žinią paneigė, bet laikraščio pakartotiniai pasiteravimai patvirtino, jog tie pareiškimai buvo padaryti.

Tas žinias paremia ir Stevensonso veiksmai. Jau esame pranešę, kaip jis aktyviai veikia JT užkulisiuose, remdamas kitokių Kongo krizės sprendimą, negu ankstesnė JAV pažiūra. Laikraščių pranešimuose buvo sakoma, kad tuo metu jis palaikė nuolatinį ryšį su Washingtonu, kur tuo metu taip pat vyko posėdžiai Kongo klausimu. Nepaisant valstybės departamento tylos, eilė ženklų rodė, kad Stevensonas savo projekte buvo toliau nuėjęs su neutralistais, negu valstybės departamentas.

Savo pirmojoje spaudos konferencijoje jis pareiškė, kad prez. Kennedy būtų laimingas, susitikdamas Chruščiovą kovo mėnesį. Prezidentas tuoj paskelbė, kad jis to reikalo nebuvo diskutavęs su Stevensonu, bet naujųjų pranešimų šviesoje reikia priieiti, kad jis tikisi tokį susitikimą "nuspresti".

Greičiausiai jo pareiškimas dėl komunistinės Kinijos įsileidimo į Jungtines Tautas davė britų užs. reik. sekretoriui lordui Home paskelbti pareiškimą apie to įsileidimo "neišvengiamumą". Prez. Kennedy tuoj po Stevensonso pareiškimo pastebėjo, kad ambasadorius kalbėjęs už save, o po lordo Home pareiškimo JAV valstybės departamentui teko aiškintis, kad JAV administracija savo pažiūros tuo reikalu dar nėra nusprendusi.

Gražieji Lietuvos Trakai, kunigaikščio Kęstučio ir Vytauto Didžiojo buveinė, mūsų dabartinių troškimų didžiausias tikslas, kad į ten laisvė ateitų ir mes juos laisvai galėtume lankyti.

VASARIO 16-AJĄ MININT

"Garbė žuvusiems už Tėvynę ir garbė Tėvynei, kad yra kam už ją žūti!"...
Vaižgantas

Prieš 43 metus mūsų sostinėje Vilniuje, Gedimino kalno papėdėje, Lietuvos Taryba paskelbė pasauliui vienbalsį savo nutarimą — atkurti nepriklausomą, demokratinius pagrindais tvarkomą Lietuvos valstybę. Tačiau tik nutarimo neužteko. Nutarimu tebuvo tik deklaruota lietuvių tautos valia. Nuo daugelio dar aplinkybių priklausė, kad toji valia, tas tautos atstovybės pasauliui tartas žodis, įsikūnytų.

Nemaža turėjome priešų. Baltieji ir raudonieji rusai, lenkai ir vokiečiai, kiekvienas savo išsiaiščiavimais veržėsi į Lietuvą, kiekvienas jų norėjo tą bepražystančią gėlelę nuskinti savo naudai. Mūsų priešai negalėjo įsivaizduoti, kad jų pašonėje atkurtą nepriklausomą valstybę veržli ir kūrybinga lietuvių tauta. Deja, ir mūmose pačiuose tuomet dar nebuvo visai vieningos nuomonės dėl nepriklausomos valstybės atkūrimo formos, dėl savos kariuomenės organizavimo ir kt. Tik mūsų kaimas, kuris kaip motina kūdikį išsūpstė nepriklausomybės lūkestį, ir blaivesnieji mūsų tautos veidėjai suprato, jog be kovos laisvės ir nepriklausomybės neturėsime, o susidėjus su kitais — žūsime. Žodžiu — paskelbtam nutarimui įgyvendinti reikėjo dar aukos — savanorių kraujo.

Ir legendarinis Geležinis Vilkas vėl sukaleno dantis. Iš visų okupantų nuolatintos Lietuvos kaimų, miestų ir miestelių išėjo jauni ir senyvi vyrai: moksleiviai ir studentai, amatininkai ir artojai, mokytojai, artistai, net kunigai ir moterys, be politinių ir religinių įsitikinimų skirtumo — mirti savanoriais už savo gimtojo krašto laisvę ir nepriklausomybę. Ir tie mūsų tautos karžygiai, daugumas ligi tol ginklo rankose neturėję, prašoko visas įsivaizduotinas žmogaus jėgas — drąsiai stojo kovon su daug gausesniu ir gerai ginkluotu priešu ir jį nugalėjo. Bolševikai, bermontininkai, ir lenkai buvo sumušti ir išvėti už Lietuvos ribų. Mūsų tautos legenda apie Gedimino Kalne miegančią karalaitę — Lietuvą buvo pažadinta ir pašaukta laisvan ir nepriklausomam gyvenimui.

J. Garlos nuotrauka

Buvusią apleistą, virš 120 metų svetimų mindžiojamą ir skriaudžiamą Lietuvą, atgavę nepriklausomybę, apvalėme, atstatėme, dailinome ir dabojome, kaip akies lėlytę, puosėme ir dabiname, kaip jaunamartę, stengiamės iškelti viską, kas joje buvo tauru ir sava. Turtinga ir graži jau buvo mūsų maža, bet brangi, mylima tėvynė, užtat ji ir buvo, ir tebėra kitiems labai reikalingas — vogtinas, grobiamas daiktas. Kabliaukryžius, pjautuvus ir kūjis — moderniosios civilizacijos žmonėms žudyti įrankiai, daug, vai daug geriausiųjų mūsų tautos vaikų išžudė tik už tai, kad jie mylėjo savo tėvynę, kad ištikimai jai tarnavo...

Ne mūsų tautos, ne mūsų kariuomenės, ne savanorių kūrėjų kaltė dėl Lietuvos ištikusios didžiosios katastrofos. Klasta ir milžiniška brutali puolantiųjų grobių jėgų persvara prieš 21-ius metus išplėšė mums tėvynę; paveržė mūsų tėvynę; žudo, kankina ir persekioja mūsų brolius ir seseris; plėšia mūsų kraštą, grobdami jo turtus; falsifikuoja tautos istoriją, degraduoja jos kultūrą.

Daugiau kaip 20 metų Vasario 16-tąją šventėme didžiausio pakilimo dvasia, visa savo šalį paskandinę trispalvių jūruose, tūkstantinėms minioms dalyvaujant prie mūsų nepriklausomybės paminklų. Dabar, išsiblaškę po visą platųjį pasaulį, būdami toli nuo savo gimtojo krašto, minėdami tą istoriškąją mūsų tautos

Nukelta į 2 psl.

Sovietų raketa į Venerą

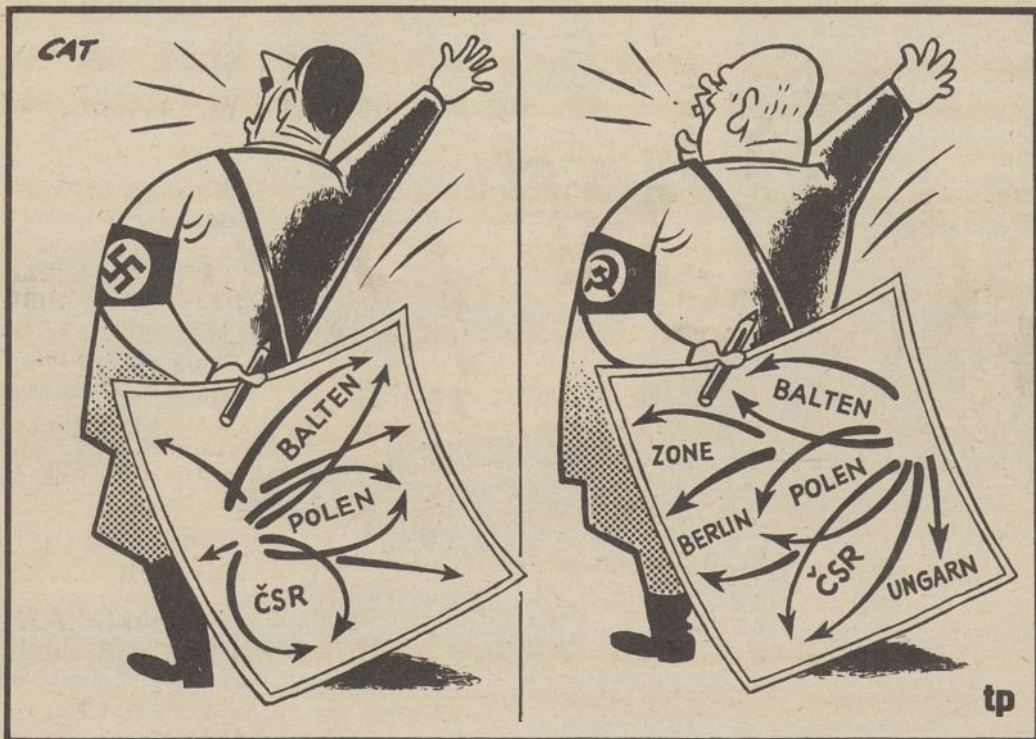
Maskva skelbia, kad sovietų iššautas erdvės vežimas arba tarpplanetinė stotis tiksliai kursu skrendanti į tikslą — Veneros planetą, kurios zoną pasieks gegužės pabaigoje ir iš ten radijo bangomis perduos žinias apie debesimis apgaubtą planetą. Toji tarpplanetinė stotis praskrisianti Venerą 62 mil. mylių atstume nuo žemės ir vėliau pateksianti į saulės orbitą.

Tarpplanetinė stotis, sverianti 1,415 svarų, buvusi išviesta nuo "sputniko", kuris likęs žemės orbitoje, dvigubas erdvės vežimas buvęs iššautas labai stipria, daugelio fazių raketa, į Venerą skrendanti tarpplanetinė stotis esanti diriguojama nuo žemės ir stebima iš "specialaus centro". Amerikiečių mokslininkams ligi šiol dar ne-

pasisekė sugauti jos signalų, tačiau sovietai paskelbė, kad signalai veiksią kas penkias dienas, pagal komandą iš žemės. Tačiau Pentagonas pareiškė, kad jis žinojęs apie naująją sovietų bandymą anksčiau, negu Maskva jį paskelbė. Gynybos departamentas neminėjo, kuriuo būdu toji informacija gauta.

Europos mokslininkai ir laikraščiai abiejose geležinės uždangos pusėse gyrė sovietų bandymą, kaip didžiausią laimėjimą nuo pirmojo sputniko, kuris, kaip ir dabartinis bandymas, parodęs Amerikos atsilikimą erdvės tyrinėjimų programose. Bet kariniuose sluoksniuose pareiškiamas susirūpinimas, kad šis sovietų laimėjimas rodo, jog jie jau galį iškelti erdvės bombų rezervus atakai prieš žemę.

Chruščiovinės deportacijos

Pabaltijo tragedija tebesitęsia

Tuo metu, kai pasaulinės politikos forume didžiųjų ir mažųjų valstybių atstovai, pradedant Stevensonu ir baigiant tūlu UBim Ko, hipokritiškai ašaroja dėl vieno Afrikos džiugnių demagoگو likimo, patys kurdami tarptautines krizes, jie nemato ir nesistenigia pamatyti, kad komunizmo pavergtuose Pabaltijo kraštuose yra naikinamos ištisos tautos — pasalingais, iš anksto apskaičiuotais metodais.

Kai Stalinas, gavęs panašaus tautų žudiko Hitlerio pritarimą, užgrobė tuos kraštus pirmą kartą, tada siautėjo slaptosios policijos režimas. Antikomunistinės ir demokratinės jėgos buvo šaudomos ir deportuojamos į Sibirą, kur daugumas jų turėjo žūti dėl nepakeliamų teroro sąlygų.

Iš naujo kraujas liejosi niekada nenustatytu mastu, kai Stalino raudonosios gaujos, persekiodamos sumuštasias vokiečių armijas, antrą kartą užliejo Pabaltijo kraštus, ir tie, Vakarams tyliai laiminant, buvo įjungti į sovietinę imperiją.

Stalinas baigė savo dienas, ir Chruščiovas tapo jo pėdiniu. Pasikeitė tik metodai, bet tikslai liko tie patys. Jie šiandien tie patys, kaip ir prieš dvidešimt metų: visiškai Pabaltijo rusifikacija, Stalinas varė lietuvius, latvius ir estus į Sibirą MVD šautuvais, Chruščiovas varo Pabaltijo jaunimą į "plėšines Sovietijos žemes" labiau rafinuotomis priemonėmis: partijos "kelionėliais" ir propaganda.

Viena iš mėgstamiausių trėmimo vietų šiandien yra Kazakstanas. Visų trijų Pabaltijo kraštų spaudoje nuolat kartojasi pranešimai, kad šiandien "socialistinėi statybai" į Kazakstaną išvyko 300 traktoristų, rytų išvyks 200 statybininkų, kitą dieną 800 inžinierių... Vyksta, nes kito pasirinkimo nėra, nes nevyksta taps "liaudies priešu", ir tada jį ten jau išvarys emigrantas.

Stebėtojai yra išskaičiavę, kad pagal šį planą iš Pabaltijo kraštų išvežtųjų į Kazakstaną ir kitas nuošalias Sovietijos sritis vadinamiesiems pionierių darbams skaičius nuo 1954 metų siekia per 100,000. Iš pačių Sovietų šaltinių, palyginus Žerdancevo vadovėlio duomenis su 1959 metų pradžioje praveistų gyventojų surašymu, aiškėja, kad Lietuvoje gyvenančių lietuvių skaičius per tą penkmetį sumažėjęs 149,000! Dabar tas skaičius neabejotinai dar padidėjęs. Ar nenorėtų pasiskaičiuoti "koegzistentai", ką reikšmia tie skaičiai ir metodai, kuriuos žmonės vietoje vadina "chruščiovinėmis deportacijomis"?

Maskva, iš vienos pusės siekdama išstremti kuo daugiau žmonių į tolimąją Rusiją, kur juos greičiau ir nepastebimai rusifikuoti, iš antros pusės į Pabaltijo valstybes gabena vis daugiau rusų kolonistų. Paskutiniojo gyventojų surašymo metu Estijoje rusais, ukrainiečiais ir gudais užsirašė per 287,000 gyventojų, Lietuvoje — arti 300,000 o Latvijoje net 556,000. (Latvijoje yra sovietų raketų raketinės bazės, kurios padidina rusų skaičių).

Atkreiptinas dėmesys į mažiausią gyventojų skaičių

Pabaltijo valstybę Estiją: 1959 metų surašyme estų skaičius kituose Sovietijos kraštuose buvo beveik 100,000 didesnis, negu pečioje Estijoje. Artimas ir latvių santykis. Jei lietuvių yra mažesnis, tai reikia prisiminti pirmuosius penkerius pokario metus, kada palyginimo pasaulyje neturįs partizanų ryžtingumas neleidė Kremlui Lietuvoje vykdyti savo kėslių.

Šiuo metu gyventojų santykis Pabaltijo kraštuose turi būti dar pablogėjęs, nes, sovietinę armiją reorganizuojant raketinių ginklų pagrindu, buvo demobilizuota 1,2 mil. raudonarmiečių. Didelė dalis Pabaltije stovėjusių rusų, įsakymais iš aukščiau, liko Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, virstami tų kraštų "piliečiais" ir administratoriais. Visoms vietinėms įstaigoms yra įsakytas naujesiems kolonistams teikti pirmenybes, aprūpinant darbu ir butais. Kad jų antplūdis yra didelis, galima spėti iš kai kurių vietos laikraščių užuominų praeitais metais.

"Esti Komunist" rašė: "Talino krautuvėse šiuo metu nevisada galima gauti namų apyvokos reikmenų. Jų pareikalavimas, ryšium su dideliu skaičiumi demobilizuojamų armijos ir laivyno karių, vis didėja, nes demobilizuotieji pirmiausiai turi jais apsirūpinti".

O Rygos laikraštys "Cina" Pabaltijo karinės apygardos viršininkas gen. lttn. Gusakovas pareiškė: "Demobilizuotieji kareiviai yra pasiruošę visur atlikti savo pareigą. Jei dalis jų nori dirbti Latvijoje, tai jų pačių apsisprendimas. Tačiau aš galiu tikrai pasakyti, kad tokių draugų bus daug. Latvijos kais gaus daug gerų naujų kadro. Kareiviai armijoje yra gavę gerą auklėjimą ir praeję ideologinio bei fizinio užgrūdinimo mokyklą."

Paleistieji iš kariuomenės kareiviai mielai pasilieka Pabaltijo kraštuose, nes jie tiki, kad ten galės gyventi beveik kaip Vakarų Europoje.

DOLERIAI IR CENTAI

Kęstutis Gaidžiūnas

Reikia 315 bilijonų galionų vandens per dieną

Ohio upės, vienos iš pajėgiausių visoje Amerikoje, vanduo tris kartus panaudojamas įvairiems namų ir ūkio reikalsams, kol jis pagaliau išsilieja į Mississippi upę. Tai vaizdžiai kalba, kad ir vandens problema darosi ne taip paprastai išsprendžiama.

Health, Education and Welfare (HEW) Departamentas praneša, kad "šviežio" vandens trūkumas turi greitai laiku būti pašalintas, jei norima, kad tai nepakenktų tolimiesiems Amerikos augimui.

"Šiandien mes jau negalime teršti vandens pagal savo norą", — sako HEW. Ohio upė yra geriausias pavyzdys. Savo 1000 mylių ilgyje, nuo Alleghenies kalnų iki Mississippi upės, jos vanduo yra paimamas iš upės, naudojamas, ir gražinamas atgal į upę 3,7 kartus per dieną!

Amerikoje per metus iškrenta 30 colių kritulių. Bet po lietaus išgaravimo, nubėgimo į vandenynus, augalų ir gyvulių sunaudojimo, iš tų 30 colių lieka tik 315 bilijonai galionų per dieną. Toks ir yra kasdieninis vandens pareikalavimas.

Kam reikalinga tiek daug vandens?

Reikia atsiminti, kad kiekvienais metais vandens pareikalavimas didėja. 1900 m. miestuose Amerikai užteko 3 bilijonų galionų vandens per dieną. Šiandien jau reikia 22 bilijonų. Ūkininkams reikalingas vandens pareikalavimas irgi kyla. 1900 m. užteko 22 bilijonų galionų, o šiandien neužtenka ir 141 bilijonų.

Šiandieninis didėjantis vandens pareikalavimas yra modernizuoto amžiaus paseka. 770 galionai vandens reikalingi išvalyti 42 galionus alyvos, išbandyti lėktuvo motorą reikalinga 50,000 galionų. 65,000 galionai vandens

padeda pagaminti toną pieno. Aliuminijaus tonos pagaminimas reikalauja net 320,000 galionų vandens. 600,000 galionų vandens reikalinga pagaminti toną sintetinės gumos.

Vandens pareikalavimas didėja ir namuose.

Jei šeiminiškė naudoja indų plovimo mašiną, vienas plovimas sunaudoja šešis galionus vandens. Plaukiant indus ranka tereikia tik trijų galionų.

HEW rekomenduoja naujus vandens švaros, apsaugojimo ir taupymo metodus. Susirūpinti jau tikrai pats laikas, nes šiandien mes vandenį greičiau priteršiamo, negu jį išvalome. Miestai pripila į šviežią vandenį 200% daugiau teršiančių medžiagų, negu 1900 m. Pramonė nuo 1900 m. užteršimų kiekį padidino net 2900%.

Automobilių pramonei 1960 metais buvo geriausi nuo 1955 rekordinių metų. Keturių automobilių bendrovės (iš penkių) pagerino savo produkciją.

1960 m. buvo pagaminta 6,694,327 automobiliai, tai 20% daugiau, negu 1959. Dešimt mažųjų (compact) automobilių siekė 1,943,443 skaitlinę, arba 29% visos automobilių produkcijos. General Motors produkcija pakilo 25%, 3,193,151 automobiliai, palyginus su 2,555,247 1959 metais.

Chrysler produkcija pirmą kartą prašoko milijoną vienetų po 1957 metų. Ji pagamino 1,019,295 automobilius. Tai yra 38% daugiau negu 1959 m., kada buvo pagaminta 737,999 vienetai.

Ford produkcija pakilo 8%, nuo 1,745,409 vienetų 1959 m. iki 1,890,234 1960 m.

Studebaker — Packard bendro-

Žmogus, kuris išgelbėjo Londoną... (9)

Paslaptinga mėlyna virvutė

Tačiau ypatingą jo dėmesį atkreipė nepaprastai platus, maždaug 50 metrų ilgio betoninis takas, kuris miško pakraštyje jungėsi su plentu. Krito į akis išilgai jo nusitęsianti medinių kuolų linija, kuri žmogaus krūtinės aukštyje buvo sujungta mėlyna virvutė. Virvutė buvo nutempta dar apie 100 metrų už tako galo ir, kad būtų aiškiau matoma, prie kiekvieno kuolo buvo pritvirtinta blizganti metalinė plokštė, o virš žolės ta pačia kryptimi išvesta balto smėlio juosta.

Juo ilgiau Michelis stebėjo betoninį taką ir ypač tolumoje dingstančią virvutę, juo didėjo jo įsitikinimas, kad čia glūdi stebėtinai paslaptis. Bet kas tai buvo?

Kur jis matęs ką nors panašaus? Mūrininkai naudoja virvutes sienos tiesimui nustatyti, bet čia buvo kažkas skirtingo. Ir kam dar tos metalinės plokštės? Jos priminė jam, kad kažką panašaus yra matęs, kai vedama naujo plento linija. Žinoma, taip: čia buvo nustatyta kryptis!

Tos minties veikiamas, Michelis nuėjo į tako pradžią ir atsistojo taip, kad matytų linijos kryptį. Netoliese trūsė pora darbininkų, bet jie nekreipė dėmesio į Michelį, o artimiausias vokiečiai buvo gana toli. Michelis pritūpė tartum norėdamas užsirišti batų raištelį, išsitraukė iš kišenės mažą kompasą, kurį jis visada naudojo, pereinamas siena, ir tiksliai užskaitė virvutės kryptį, kuri su tapo su tako kryptimi.

Atsitiesdamas jis pastebėjo, kad vienas darbininkų pasižiūrėjo į jį. Michelis priėjo prie jo ir paklausė:

--Ar žinai, kam daromas tas betoninis takas?

--Nenujaučiu. Turėtum paklausti prižiūrėtoją.

--O kuris čia yra prižiūrėtojas?

Vyras apsidairė ir parodė kitą vyrą, kuris tuo metu kalbėjosi su vokiečiu.

--Tena! vienas, -- tarė jis. Michelis palaukė, kol juodu atsiskyrė, paskui nusekė prižiūrėtoją, kuris žingsniavo į vieną palapinę. Jis dingso joje, ir kai Michelis lėjo vidun, tas jau tupėjo primityvioje išvietėje.

Nieko nelaukdamas, Michelis atsikėlė kėlnes ir atsistupė šalia. Paskui jis išsitraukė amerikinių cigarečių pakelį ir atkiso savo kaimynui. Kiek paabejojęs, prižiūrėtojas paėmė cigaretę.

Po poros dūmų Michelis vėl pakartojo savo klausimą. Vietoj atsakęs, prižiūrėtojas smalsiu žvilgsniu peržvelgė jį ir tarė:

--Tu esi naujas, ar ne?

--Taip, -- atsakė Michelis. --

Jie mane atsiuntė iš Roueno.

--Tai aš tau patarsiu vieną dalyką: nieko neklusinėk. To mūsų ponai labai nemėgsta.

--Tikrai? Ar čia tokios didelės paslaptys?

--Mums nieko nesakoma, Mes dar nematėme statybos plano. Kiekvienoje grupėje yra po božą (taip prancūzai pravardžiuoja vokiečius), ir tas mums tik pasako, ką ir kaip daryti. Juokingi darbo metodai.

--Tai turbūt čia labai svarbios statybos?

--To aš nežinau, bet tau galiu pasakyti, kad jie labai skubina. Mes dirbame dieną ir naktį, trim pamainom.

--Ir šioji turbūt nėra vienintelė statybų vieta?

vė pagamino 105,902 automobilius. Tai vienintelė bendrovė, kurios produkcija nuo 1959 m. krito. Tada buvo pagaminta 153,823 vienetai.

"Instant" alus jau beveik čia! Union Carbide Corp. surado būdą išgarinti alų paliekant tik tirštą sirupą. Reikia tik pilti vandenį ir CO2 — ir per sekundę alus gatavas!

Tik viena maža klūtis. Federalinės valdžios įstatymas kol kas dar draudžia privačiai gaminti alų...

Reikia laukti, kad ir degtinės milteliai, kaip buvo dar Vokietijoje stovyklose juokaujama, greit patenkins jų trokštančius.

--Aš manau, kad ne. Jie tokius dalykus stato daugely vietų.

--Ar žinai kur.

Prižiūrėtojas išvardijo eilę vietovių. Paskui staiga jis nustojė kalbėti ir smalsiai pasižiūrėjo į Michelį.

--Bet kam tu tuo domiesi, -- paklausė jis. -- Tu juk esi atsistęs pas mus?

--Ak, aš turiu draugą, kuris ieško darbo. Aš jam prižadėjau, kad pasidairysiu.

--Juokinga, -- tarė prižiūrėtojas. -- Dar atsiranda darbo ieškančių. Daugumas dabar stengiasi jo išvengti.

Jis atsistojo. Michelis palaukė, kol jis išėjo, paskui išslinko iš palapinės ir jis. Lauke dar tevestovėjo jo vienratė. Vėl nustūmė jį pro sargybinius, atsidūrė ant plento, susirado savo paslėptą krepšį ir nužygiavo atgal į Auffay. Netrukus atėjo traukinys į Roueną, ir dar tą

patį vakarą Michelis buvo Paryžiuje.

Netoli Lijono stoties jis turėjo kambarį, kuriame dažnai sustodavo. Kambarys buvo antrame aukšte, ir pro jo langą galima buvo pavojaus atveju užlipti ant gretimo stogo.

Čia jis, be kitų dalykų, laikė savo žemėlapius. Vienas iš jų apėmė Kanalo zoną su šiaurine Prancūzija ir pietine Anglija, įskaitant Londoną. Jis išsitiesė į ant grindų ir pieštuku išvedė liniją nuo apytikrės statybos vietos ta kryptimi, kurią jis buvo konstatavęs kompase. Kaip ir reikėjo laukti, linijaėjo tiesiai per Londoną. Kitais žodžiais: ką vokiečiai bestatė, įrengimų ašis buvo nukreipta į Anglijos sostinę.

Greičiausiai jis buvo užjęs svarbius pėdsakus.
(Bus daugiau)

VASARIO 16-TAJĄ MININT

Atkelta iš 1 psl.

dieną, pagarbiai nulenkiame galvas, prisimindami mūsų brolius ir seseris paaukojušius už tautos laisvę ir nepriklausomybę savo brangiausiajį turta — sveikatą ir gyvybę, o taipgi ir tebekovojančius bei tebekenčiančius šalčio Sibiro taidose — vergų darbo stovyklose.

Kova už tautos laisvę ir nepriklausomybę visomis mums prieinamomis priemonėmis energiskai tebevedama ir nenusiminkime pasitaikančiomis nesėkmėmis: nėra rožės be erškėčių. Kiekviena kova reikalauja aukų ir pasiryžimo. 1918 — 1920 metų savanorių-kūrėjų pavyzdžiu junkimės visi į tą atkaklią, bet labai gar-

bingą kovą dėl savojo krašto laisvės ir nepriklausomybės. Jokių aukų nesigailėkime. Daugiau ryžto, daugiau pasiaukojimo bendriems tautos reikalsams, o savo šventąją kovą tikrai laimėsime. Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Kalpas Uoginius

• JAV ir Vakarų Indijos Federacija pasirašė sutartį, pagal kurią JAV gaus apie 80% per II Pasaulinį karą turėtų karinių bazių ploto. Sutartis pakeičia ankstesnę sutartį su Britanija, nes Vak. Indijos Federacija netrukus taps nepriklausoma.

JAV laivynas, kaip tikima, netrukus įrengs savo bazę Vakarų Australijoje.

ALICE STEPHENS DAINININKIŲ PLOKŠTELĖ

Ištraukos iš 20-mečio jubiliejinio koncerto, naujausių lietuvių kompozitorių kūrinių.

I — pusė — Sonata in D. Major — Bruno Markaičio, S.J. Igrota garsaus smuikininko — Francois D'Albert ir pianisto — George Lawner

II — pusė — Kodėl dainele — St. Šimkus Atsiuntė mane ežeran — V. Banaitis Vakaro ilgėsysis — A. Vanagaitis Batsiuvalis — J. Zdanaitis Suskambėjo — J. Kačinskas Vėjų šventė — B. Markaitis Motinos kalba — Vl. Jakubėnas

Išeis — KOVO 1, 1961 — ant E. & F. Budapest Gold Label — R.C.A. Victor STEREO — \$5.95 — (priedai \$0.50 persluntimui — HI-FIDELITY — \$4.95.

Užsisakyti galima dabar: Alice Stephens — Chicago Conservatory — 64 E. Van Buren St., Chicago 4, Ill. Jonė Bobinienė — 1530 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

MOR-FLO HEATER COMPANY

MANUFACTURING HOT WATER HEATERS and PLUMBING SUPPLIES

2176 EAST 76th STREET UT 1-2300

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Sveiki sulaukę Lietuvos Nepriklausomybės dienos!

KETURIASDEŠIMTS TREČIOJI Lietuvos Nepriklausomybės Diena aušta panašiai ar net niūriau, kaip ir eilė ankstesniųjų, apsiniaukusi miglomis, sklindančiomis iš pasaulio tebevyraujančio nesusiavikimo, neapsisprendimo ir nesiryžimo ką daryti su ištisas tautas prievartaujančiu smurtu. Tokia Lietuvos Nepriklausomybės Diena yra ne džiūgavimo, bet ir ne raudų diena; Tai diena susikaupimo ties siekiu ir auka.

Mūsų siekis — Lietuvos nepriklausomybė. O tai yra smurto sutramdymas. Tai yra išdraikymas židinio, iš kurio imasi grasa žmonijai. Tai yra siekis naujo, savarankaus, taikaus gyvenimo ir bendravimo laisvoje lygiatėsių tautų bendruomenėje. Tai kilnus ir svarbus siekis, vertas sunkių aukų ir atkaklios ištikimybės.

Lietuvos Nepriklausomybės Diena primena ištikimybę tų, kurie dėl to siekio kovojo ir laimėjo, ir tų, kurie žuvo dėl jo bekovodami net ir pralaimėjimo akivaizdoje. Ir mums dera, kad, net ir stengdamiesi lanksčiai apeidinėti kliūtis, net ir vingiuodami kelius į tikslą pagal geriausią savo nuovoką, nei žodžiais, nei veiksmais, nei nutyčėjimais nepareikštumėm susitaikymo su Lietuva daromu smurtu, neišsivadėtumėm siekį ir sieksią Lietuvos nepriklausomybės, gynę ir ginsią tą Lietuvos teisę, dėję ir dėsią tam tikslui visas savo viltingas ar kartais net ir neviltingas pastangas.

Lietuvos Nepriklausomybės Diena yra diena susimastymo apie mūsų kelių vargumą, apie mūsų siekio dar pareikalausimų aukų gausumą. Tiesa, kad savo nelaimėj Lietuva ne viena: daug nelaimės bendrininkų, daug užjaučiančių. Pirmųjų skaičius lėtai, bet grėsmingai didėja, antrųjų drąsa kartais imi rodytis lyg apsilpstanti. Tai ženklai, kad dar neartėjam prie tikslo. Smurtas dar plinta, o laisvė dar nežengia link naujų akiračių. Jau nemaža praėjo niūri Lietuvos Nepriklausomybės Dienų, o būkim pasirėngę sulaukti ir praleisti jų gal dar daugiau tokių ar net niūresnių.

O vis dėlto — sveiki, sulaukę šios Lietuvos Nepriklausomybės Dienos, net ir savo niūrumo teberodančios, kad kova dėl Lietuvos dar nebaigta, taigi dar ir nepralaimėta.

Sveiki sulaukę, nes tik tai kas sulaukė, dar gali padėti ir toliau palaikyti tą kovą nepralaimėtą. Nepasiduoti ilgo kovos sustingimo metu reikia dvasinės ištvermės, kartais net kietesnės kaip narša puolime. Tokiai ištvermei telkim jėgas. Padėkim vieni kitiems atremti klastingai siūlomą nuodą, keltantį nebetikėjamą Lietuvos Nepriklausomybės siekimą. Padėkim vieni kitiems kiek galima esmingiau pažinti Lietuvoje esamą padėtį ir ten vykstančio asmeninio, dvasinio ir ūkinio smurto tikrąjį veikimą. Padėkim vieni kitiems sutelkti priemonių, kurios ir Lietuvoje sklistų gaudu, kad nepaisant smurto įsiviešpatavimo, Lietuvos nepriklausomybės kova dar nei baigta, nei pralaimėta.

Lietuvos Nepriklausomybės Tautos Valdyba

New Yorkas,
1961 m. vasaris.

DEL VILNIAUS VYSKUPO

Mielas Redaktorius Dirvos 16 nr. vedamajame ragino ne tik melstis, bet veikti dėl religinio persekiojimo Lietuvoj.

Norėčiau gerb. redaktorių užtikrinti, kad lietuvių katalikų sluoksniai ir meldėsi ir jau daug atliko. Žinutės pasirodė viso pasaulio didesniuose laikraščiuose tik katalikų pastangomis. Amerikos Liet. R. Katalikų Federacija išsiuntinėjo šimtus pranešimų katalikų parapijoms bei organizacijoms, taip pat painformuota katalikiškoji amerikiečių spauda, nusiųsta ir fotografijos.

Tačiau būtų labai gražu paklausti Dirvos raginimų ir nereliginiams sambūriams. Juraštui ar žodžiui teikiama daugiau dėmesio, negu daugelis mano. Mat, kai kunigas ar katalikas skundžiasi vyskupo įkalinimu,

mažiau jaudina, negu, kai tą patį daro neutralus ar net kitatis. Jei lietuvių protestantai, reformatai, politiniai veiksniai, skautai, architektai, profesoriai, birutietės ir kt. pakeltų balsą, jis daug gaudžiau nuskambėtų.

Gal tuo vyskupui Steponavičiui ir nedaug padėsime, bet okupantas nebus tiek drąsus savo nedoriems žygiams ateity, o ir pavergti broliai lietuviai pajus, kad nesame nuplyšusios, sudžiūvusios tremties šakelės, susiskaldę, o esame gyva, durianti Lietuvos atžala laisvame pasaulyje.

K. L. J. Brooklyn

DIDŽIUOTIS AR GUOSTI?

V. Kojelienės koncerto proga E. Č. skatina mus (atsiė, lietuvių visuomenę) didžiūotis šios lietuviškos dainininkės lai-

1919 metais Lietuvos kariai pas valstybės prezidentą Antaną Smetoną. Iš kairės prie prezidento sėdi gen. Liatukas, o dešinėje pulk. P. Saladžius.

Rusinimo akcija ir Lietuvos gyventojų skaičiaus mažėjimas

Min S. Lozoraičio žodis Nepriklausomybės šventės dienai

Štai vėl atėjo Lietuvos Nepriklausomybės diena ir kiekviename laisvame krašte, kurio nepasiekia sovietų ranka, smaigianti žmonių ir tautų laisvę, mes, užsienio lietuviai, minime žymiausią mūsų naujosios istorijos įvykį — vasario šešioliktosios aktą. Tuo aktu atstadius 1918 metais Lietuvos valstybė, buvo atidarytas mūsų tautai laisvo kurybingo gyvenimo tar-

tinėjimu (Dirva, Nr. 14, psl. 5), kadangi Columbia Artist Management, Inc., ėmusis atsakomybės antrą kartą pakviesti ją koncertuoti New York. Perdavė ir ištrauką iš N. Y. Times recenzijos, kurioje dėstoma, kodėl V. Kojelienė turėtų būti žavi balso menininkė, Tiesa, kritikai pasigėdė jausmo dainavime, o ir E. Č. pastebėjo dainininkės "nepaprastai šaltą laikyseną scenoje", bet, esą, vistic: "galim tik didžiūotis".

Mūsų tautiečiai menininkai mums, be abejo, mieli, tačiau, anot tos patarlės, teisybė visgi turėtų būti dar mlesesnė. O teisybė šiuo atveju yra tokia, kad minėtoje N. Y. Times recenzijoje V. Kojelienės koncerto įvertinimo esmė atrodė šit kaip: "Bet rečitalis, kurį ji davė Miesto Salėj vakar vėly popietį, jos antrasis tenai, buvo aštriai apvilantis".

Recenzentas nurodė, jog net ir tais atvejais, kai švariai atlikta muzikinė frazė lyg ir šiek tiek priminė dainuojamo teksto prasmės išraišką, dainininkės veidas vistic, kaip ir visuomet, pasilikdavo nepaslinkus.

"Kaip to pasėka, jos kūryba atrodė beveik gąsdinančiai mechaniska", — tokį kletį, kaip retai, buvo išvadiniai ir paskutiniai recenzijos žodžiai. Gaila, bet didžiūotis tuo nėra kaip.

Koncertus organizuojančios verslamonės "pakvietimas" irgi nedaug sako, ypač, kai nežinom, kaip ten buvo "kviesta". Dar negarūs menininkai dažniausia patys kviečia tokias agentūras administruoti jų pasirodymus ir patys imasi visą finansinę atsakomybę (iš anksto apmoka išlaidas ir imasi galimų nuostolių riziką).

Taigi čia tinka ne didžiūotis, o guosti dainininkę, kad, nors jai dar ir nepavyko paimti tvirtovės, kurią ji jau antrą kartą "puolė", bet mes, tautiečiai, matom ir įvertinam tai, kad ji bent "amunicijos" beturinti gana geros. Jei tiesa, kad ji jau sugėbėjusi išryškinti tareną (žymią pirmojo koncerto ydą), tai galima tikėtis, kad ji nugalės ir išraiškos stoką.

--vr.

DEŠINĖJE: Pirmoji Lietuvos karo mokyklos laida 1919 metais, tik atgavus nepriklausomybę. Viduryje sėdi mokomosios kuopos vadas pulk. P. Kaunas, miręs Toronte 1954 metais.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1711
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas
uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad.,
penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

valdžia yra izoliavusi Lietuvą nuo Vakarų ir nukirtusi jos natūralius ryšius su Vakarų kultūra, kurios įtakoje lietuviai nuo šimtmečių ugde savo tautinę kultūrą bei civilizaciją. Šitokiomis aplinkybėmis kiekvienam šeimyniniam židiniui krašte atitenka uždavinys saugoti ir perduoti jaunimui tas tautines, religines, bendrai žmoniškas vertybes, kurios sudaro neatimamą lietuvių dvasios elementą.

Okupacinės valdžios atliktas Lietuvoje gyventojų surašymas paliudija, kad lietuvių skaičius ne tik nėra padidėjęs, bet dargi yra daug sumažėjęs palyginamai su laisvosios Lietuvos laikais. Tai yra pasėkmė trėmimų ir kitų sunkių persekiojimų, kurie priklauso prie sovietų okupacijos politikos esminių metodų. Joks kitas sovietų pavergtas kraštas, išskyrus Estiją, nėra nustojęs tiek žmonių kiek Lietuva. Ties sunkūs nuostoliai galėtų neigiamai paveikti į Lietuvos ateitį, jeigu jie nebus išlyginti padidintu tautos priaugliu.

Juo gausesnė bus tauta ir ypač juo gausesnis jaunimas krašte, juo didesnis bus atsparumas rusinimui ir iš viso bolševikų akcijai, belaukiant laisvės ateity.

O ateitis negali priklausyti sovietams ir komunistams, bet laisvei, — tai laisvei, kurios troškimas niekada ligšiol istorijoje nebuvo užgesęs.

Nevadink manęs 'draugu'!

--Nekalbėk nesąmonių.
--Tai nėra nesąmonė, Vasia; aš įspėjau Debrecene studentus dėl kelnerio; aš jiems pasakiau, kad jis ant sąžinės turi Asbothą ir tikriausiai eilę kitų, kad jis Iloną įkišo į kalėjimą; o studentai pažinojo Iloną, ir jie norėjo kelnerį tuoj pat užmušti, bet aš juos perkalbėjau, perkalbėjau juos tam, ką tau padavėja pasakojo, tai turėjo jam būti pamoka.
--Iš kur tu žinotai, kad kelneris buvo AVO šnipas?
--Iš tavęs. Kam klausyti?
--Tai mudu jį drauge nužudėme, ir jei tu būtum žinojusi, ką Ilona turėjo išskentėti, tu būtum jį dar kartą ir galbūt visiškai kitaip nužudžiusi.
--Kaip sekasi Ilonai?
--Ji guli kalėjimo palatoje; aš tikiu, kad ji greitai bus paleista.
Jie žiūrėjo į tamsų tekančią vandenį. Akimis vos apčiuopiamas,

bangavo Dunojaus paviršius. Srovė atrodė kvėpuojanti. Sunki žuvis liuoktelėjo, ir tai suskambėjo, lyg su kukčiojimas. Kuzinas parėmė smakrą į išskeltą kėlį.
--Tu turėtum paimiti atostogų, Vasia, jei gali.
--Dabar?
Kuzinas norėjo užsiruokti. Erszabeta atėmė cigaretę.
--Kaip tik dabar.
--Tu turėtum aplankyti Ilonos motiną Igoninėlę, -- tarė jis, --jai nesą gerai, kalba žmonės namuose; tu gali nueiti; šnipinėjimas sumažėjęs; paprasti skundai nebenagrūnėjami. Po Rajko našlės kalbos visi pasijuto nesaugūs; Tothas yra pilnas nerimo ir baimės.
Nakties dangus rodė pirmuosius švitimo ženklus. Budos krantas paskendo artėjančio ryto kvape. Erszabeta patraukė kojas vienu laiptu aukščiau.

--Vanduo vis tebekyla, -- tarė ji, -- nuo vakar popietės jis kyla be paliovos.
--Kur buvai vakar popiet? Aš buvau pas tave.
--Su Endre plaukojau garlaiviu.
--Kas yra Endre?
--Jaunas laikraštininkas, dirba "Szabad Nepe".
--Ar seniai jį jau pažįsti?
--Ne, jis dažnai lanko Petofio klubą.
--Būk atsargi.
--Endre yra nerūpestingas paukštis, kitaip jis nebūtų nuėjęs į "Szabad Nepe".
--Ar tam reikia būti nerūpestingam?
--Iš penkiasdešimties laikraštininkų, kurie nuo 1952 metų dirbo partijos laikraščiu, tik šeši išliko; kiti -- veik visi sėdi kalėjime. Žiūrėk, kaip vanduo kyla, dar neseniai kojas laikiau ant to laipto.

--Turėjo kur nors lyti, -- pasakė Kuzinas.
--Ne kur nors, bet Dunojaus kraštuose, Austrijoje arba Vokietijoje. Ar tu nenorėtum, kai Ilona išeis, vykti į Austriją arba Vokietiją? Kartu su Ilona, galvoju aš.
Kuzinas tylėjo. Erszabeta staiga atsistojo.
--Einam, Vasia, aš dar turiu darbo.
--Dabar dar dirbti?
--Taip; aš apsiėmiau parašyti straipsnį į "Irodalmi Ujsag".
Kuzinas palydėjo Erszabetą į namus. Pakeliui jis pasakojo jai apie berniuką, kuris norėjo iš jo nupirkti laikraštį už septynias žuvis.

Sirena davė ženklą pietums. Geležies liejyklos darbininkai sėdėjo kantinoje, girdėjo iš radijo sklindančias linksmas, optimistiškas dainas ir žiūrėjo, sėmė šaukštais, ragavo darbininkų virtuvės realybę. Formuotojas Darazs padėjo "Irodalmi Ujsag" šalia sriubos, sugniaužė savo didelę, sunkią ranką ir trenkė į stalą.
--Jovalas!
Darbininkai žiūrėjo į sriubą.
--Jovalas, aš pasakiau.
Darbininkai sėbė sriubą. Darazs pastūmė savo lėkštę, kad net sriuba pasiliejo.
--Skurdus jovalas!
Darbininkai valgė. Vienas pasižiūrėjo.
--Ar ką pasakei, drauge?
--Prakeiktas, -- skurdus jovalas!

Visi liovėsi valgę.
--Drauge Darazs, kodėl esi nepatenkintas?
--Sriuba niekam netikusi.
--Esi valgęs ir blogesnis.
--Bet ir geresnis.
--Kada gi, drauge?
--Kai savo tėvui nešdavaupiečius į fabriką.
--Tavo vaikystės atsiminimai bus netiksūs.
--Ne, -- tarė Darazs, -- tu praradai atmintį, tokį, kaip tu lengvai gali iš atminties pamesti kai kuriuos dalykus.
--Drauge!
Tai skambėjo grasinančiai.
--Nevadink manęs draugu, tu dirbi tą patį darbą, kaip aš, dirbi akordą, kaip aš, ir padarai mažiau, negu aš, nes išsisas valandas pralاکstai su raudonais, žaliais ir mėlyniais lapeliais iš žmonės tarybos...
--Drauge Darazs!
--Aš spiaunu į tavo draugą, ir tu man negrasinki; manai, kad gali man grasinti, jei mažiau dirbi ir neišaiškinamais būdais daugiau uždirbi, negu aš? Praėjo tie laikai! Skaitykite!

--Perskaityk, -- pasigirdo iš kito stalo galo.
Formuotojas Darazs perskaitė Hayšo kalbą iš "Irodalmi Ujsag", ir darbininkai užmiršo blogą sriubą, kurią buvo pradėję valgyti, ir reikalavo teisės ir teisingumo, tiesos ir --
--Laisvės!
Staiga viskas nutilo prie stalo. Niekas nežinojo, kas tą žodį buvo sušukęs. Jie žiūrėjo, sėmė šaukštais ir ragavo sriubos realybę.
Vakare "Irodalmi Ujsag" su Hayšo kalba kabojo ant lentos FABRIKO TARYBA PRANEŠA. Jis tebekabėjo ten, kai naktinė pamaina prasidėjo, paskui dingo. Niekas nematė, kas laikraštį nuėmė. Darbininkai bėgštavo, kad Darazsui galį kas nors atsitikti, bet formuotojas neprarado net savo vietos; atvirkščiai, gavęs algą, atrodė net patenkintas. "Draugas lapelių nešiotojas" paėmė atostogų ir daugiau nebe-grįžo.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Bostono meras John F. Collins pasirašo deklaraciją Vasario 16 proga. Greta jo sėdi Ona Ivaškienė. Stovi iš kairės į dešinę: Ed. Cibas, Antanas Juknevičius, Juozas Arlauskas, J. Sonda ir J. Grigalius.

Podiumo tironai ir dievai

"Didelio simfoninio orkestro dirigentas atrodo didesnis, nei žmogus ir aukštesnis, nei gyvenimas".

Harold C. Schonberg

Tikras dirigentas -- neeilinė asmenybė. Tai kilnaus valdovo tipas su nuostabia atmintimi ir aiškiu protu. Jis vadas, administratorius, psichologas ir garbės vainikų galva. Jo žodis, valia, noras, vienas žvilgsnis yra orkestro imperija! Įstatymas. Nesvarbu, keno vardą jis nešioja: Arturo Toscanini, Fritz Reiner, Leonard Bernstein, Otto Klemperer, ar Charles Munch. Svarbu, kad jis savo vardą atsvėria pozicijoje -- su batuta ant podiumo (dirigavimo lazdele) -- didelio muzikų būrio prysakyje. Iš jo batutos ar pirštų galų išsiskiria ta magiška elektros srovė, kuri priverčia šimtus muzikų ir primadonų palenkti savo individualius norus kolektyvo gerui.

Repeticijų metu dirigentas šimtus orkestrantų veikia įvairiais būdais. Fritz Reiner yra instrumentalistų pabaisa. Tik vienas krypėlėjimas jo nuostabiai valingų akių į mažiau orkestranto nesklaidumą, priverčia kaltininką drebtį! Bruno Walter reaguoja į muzikantų klaidas kitaip. Jo veido išraiška įgauna nepagudžiamo liūdesio ir nusivylimo bruožų. Pastebėjęs tai orkestrantas "gatavas verkti" ima prisiekinėti, kad daugiau nebedarys klaidų. Tokiu atveju, Walter tiek tepasako:

--Ponai, ponai, taip groti! Ką pasakytų Mozartas?!

Leonard Bernstein orkestrantus tvarko širdingai, draugiškai, tarsi sporto draugų ratelyje:

--Draugai, dabar grįžtume ir būkime kartu frazėje -- du taktu prieš B. Pasiruošę? Vienas iš du, ir...

Orkestro pagalba dirigentas pakeičia muzikos ženklus į prasmingą garsą. Kiekvienas dirigentas skaito muzikos ženklus skirtingai, nes kiekvienas yra skirtinga asmenybė. Tai išaukšta muzikos kūrinių išpildymų įvairumą. Kokiu greitumu groti "Grei" pažymėtą tempą? Ar Mozarto Allegro yra žingsniavimas, ar riščia, ar bėgimas suoliais? Visa, ką dirigentas daro, kyla iš jo talento, asmens instinkto, pagrįsto studijomis ir metų apmąstymais. Nelengva groti šimtmečiais gyvus kompozitorius. Tik panašios didybės dirigentams pavyksta atkurti bet kurio amžiaus kompozitoriaus kūrybą.

Kaip reaguoja į tobulą muzikos išpildymą eilinis klausytojas. Štai trumpis pavyzdys. Po vieno didingo simfoninio koncerto priėjo prie dirigento Sergej Kussovitzi apsiverkusi ponis ir suklupo prieš jį ant kelių:

--Maestro, -- verkė ji: -- jūs dirigavote, kaip Dievas!

Kussovitzi susijaudinęs pakėlė ją ir pats, springdamas ašaromis, pasakė:

--Taip, tik pagalvok, kokia atsakomybė!..

Paprastai, jei orkestro priekyje atsistoja dar nežinomas dirigentas, orkestrantams pakanka nedaugiau 15 minučių pajusti, ar naujas dirigentas yra dirigento asmenybė, ar tik dirbtinas pozuotojas. Išbandymui orkestrantai turi šimtus specifinių būdų. Štai, keletas. Jie ignoruoja dirigavimo mostus, dinamikos ženklus, šauda gaidas pro šalį ir t. t. Jei kiekvieną triuką dirigentas pastebi, -- egzaminas iš laikytas! Toks dirigentas orkestrantų akyse tuojau tampa autoritetu. Tačiau, vargas, jei orkestrantų "egzaminavimo" dirigentas nepastebi... Neįsijigus orkestrantų pagarbos bei pripažinimo -- dirigento dalia apgailestina.

Kai kurie dirigantai repeticijų metu mėgsta daug kalbėti, aiškinti, filosofuoti apie kompozitorius bei jų kūrybą. Tuo ypač žymūs vokiečių kilmės dirigantai. Tai yra pavojinga, nes orkestro muzikai yra išimtinai profesionalai ir dirigentų aiškinimai jiems jau žinomi, neįdomūs, tuo pačiu beprasmiški. Plačiai muzikų tarpe yra žinomas įvykis, kai netekęs kantrybės koncertmeisteris pertraukė tokį iškalbingą dirigentą:

--Gana, -- tarė jis autoritetingai dirigentui: -- pasakyk tik, kaip norėtum groti: -- tyliai ar balsiai?

Dirigantai yra popasaulio scenas skrajojantys olandai. Dažnai vargas jiems su svetimomis kalbomis! Išskyrus Toscanini, kurio batuta buvo iškalbingiausia pasaulyje, kiti, nors ir garsūs dirigantai, kalbos atžvilgiu, kuria daug anekdotų. Štai, pav., dirigentas stabdo repeticijos metu orkestrą ir, surinkęs visą svetimos kalbos žinojimą, sakio:

--Nuo tokio grojimo, jei Čaikovskis buvo gyvas, jis apsisvertų grabe. (Dirigento norėta pasakyti -- jei Čaikovskis girdėtų tokį grojimą, jis apsisvertų grabe). Arba:

--Kas sėdi toje tuščioje kėdėje?

--Jei pučiamieji ir variniai instrumentai nesutaria, jie turėtų gauti seksualines repeticijas...

--Negrokite, ko neturėjote, jau pakankamai praleidote...

Be abejo, suprantama, kaip reaguoja į tai orkestrantai.

Didieji dirigantai ir kalbos nemokėjimą paslepia po batuta, arba vartoja tik keletą svarbių, taisyklingai išmokyti sakinių. Vienas garsus dirigentas dirigavo Metropolitan operoje "Aida". Per repeticijas jis sustabdė chorą, liepdamas vieną frazę pakartoti. Su dideliu dėmesiu iš klausęs pakartojimo, pasakė:

--Dieve, skamba, kaip Salvation Army!

Toscanini taisydavo klaidas savo gimta, itališka kalba. Kartą, apibėręs korpulentą primadoną itališkais pastabomis, pritaikė ir savo negausų anglų

kalbos žinojimą su didesne gestų pagalba:

--Jei jūs turėtumėte galvoje tiek, kiek nuo apačios iki galvos, kokio puiki butumėt dainininkė! Nors dirigentų dalia nelengva, bet jie dažnai pasiekia ilgo amžiaus. Pastebėtina, kad ir garbingame amžiuje jų dirigavimas dar geniališkesnis. Štai eilė gyvųjų ir dar aktyvių didžiųjų dirigentų. Pierre Montoux 85 metų amžiaus, Bruno Walter 84, Tullio Serafin 82, Sir Thomas Beecham 81, Leopold Stokowski 78, Ernest Ansermet 77, Otto Klemperer 75.

Jų darbas tuo atžvilgiu sunkus, kad sulieja šimtą ar daugiau orkestrantų į precizišką garsą, reikia ne tik nusimanyti apie kiekvieno orkestranto muzikos instrumentą, bet ir pačiam sugebėti nors keletą jų groti. Reikia vienu pažvelgimu pajėgti skaityti partitūros puslapį. Reikia ne tik pačiam gyvai jausti kompozitorių, bet jį lengvai perduoti ir orkestrantams. Reikia nuostabios atminties (įsirašyti veiklą su visais instrumentais į galvą -- ir ne vieną jų, bet net keislią! Didelės reikšmės turi dirigentui ir jo graži fizinė išvaizda -- ūgis, sveikata, pajėgumas, inteligencija. Virš viso -- dirigentas turi dar vieną paslaptingą savybę, kurią reikėtų vadinti projekcija -- tai spinduliavimas nuo podiumo fizine ir muzikine asmenybe tiesiai į kiekvieną klausytoją.

Didžiausias dirigentų genijus buvo Toscanini, miręs prieš tris metus, 90 metų amžiaus. Jo gyvenimas paliko amžių amžiaus legendą. Toscanini -- viršžmoniška atmintis, gyvasis metronomas, supersoniška ausis, genijaus temperamentas, preciziškas mostas ir degantis atsidavimas savo menui.

Arturas Rubinsteinas pasakojo apie pirmą profesinį susitikimą su Toscanini:

--Pirmą kartą teko skambinti solo Beethoveno C minor Koncertą su Toscanini diriguojamam orkestrui. Jūs negalite įsivaizduoti mano nervinimosi! Atsisėdus repeticijai, pradėjome. Sakau, tai buvo katastrofa! Mes nebuvo nei kiek kartu. Jo įdėjos buvo absoliučiai skirtingos nuo mano. Kaip man buvo baisu! Ir klausiau savęs: "Ar tai čia tas didysis Toscanini?" Pabaigoje pirmo movimento Toscanini pažvelgė į mane ir paklausė, ar šiuo būdu skambinsiu ir koncerte. Atsakiau taip. Toscanini pasakė: "Gerai. Pirmą movementą iš naujo!" -- Ir stebuklas! Jis prisiminė kiekvieną mano pirmą kartą skambintą tempą, kiekvieną frazę bei jos ekspresiją. Toliau -- per visą repeticiją, atrodė, kad mudu esame groję kartu per visą gyvenimą!

Toscanini menininko didybės veikimą teko nelaimingai patirti ir vienam Laisvos Lietuvos laikui iškiliausiam operos solistui lietuviui. Jis slėkė patekti į Milano Skalos operą. Tačiau prieš

Lietuvos Nepriklausomybės laikų jūrininkai iš prezidento A. Smetonos laivo, vedami jų vado kap. P. Labanausko, dabartinio Amerikos Balso redaktoriaus.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA PRAŠO TALKOS

Amerikos Lietuvių Tarybos centrinės valdybos susirinkime, buvusiam vasario 10 d. Chicagos Lietuvių Draugijos raštinėj, buvo apsvaistyti šie reikalai: Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas JAV Kongrese ir lietuvių kolonijose, kolonializmo klausimas, Lietuvos atstovybės Brazilijoje padėtis, ir ilgiausiai sustota ties senatoriaus Thomas A. Kuchel rezoliucija, kurią šis senatorius pateikė Senato plenumui šių metų vasario 6 d. ryšium su artėjančia Vasario 16 d. švente. Perskaičius sen. Kuchel Senate pasakytą trumpą, bet tikslią kalbą, nušviečiant Lietuvos praeitį ir dabartinę jos padėtį, svarstyta pati rezoliucija (S. Son. Res. 12).

"Kadangi komunistai ir režimas neįsilaikė Lietuvos ir kituose Pabaltijo kraštuose, Estijoje ir Latvijoje, legaliu demokratiniu procesu; ir

Kadangi Sovietų Sąjunga užėmė Lietuvą, Estiją ir Latviją karine jėga; ir

Kadangi Pabaltijo žmonės, lietuviai, estai ir latviai, esą komunistų kontrole, buvo ir yra didelė dauguma antikomunistai; ir

Kadangi lietuviai, estai ir latviai trokšta, kovoja ir miršta už savo tautinę nepriklausomybę; ir

Kadangi Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė palaiko diplomatinis santykius su Pabaltijo tautomis, Lietuva, Estija ir Latvija ir pakartotinai atsisakė pripažinti jų pagrobimą ir

jėga "inkorporavimą" į Socialistines Sovietų Sąjungos respublikas; todėl tebūnie

Nutarta, kad Jungtinių Amerikos Valstybių Senatas ir Atstovų Rūmai prašytų Jungtinių Valstybių prezidentą iškelti Pabaltijo Valstybių klausimą Jungtinės Tautos ir prašytų, kad Jungtinės Tautos Sovietų pareikalautų (a) ištraukti Sovietų kariuomenę, agentus, kolonistus ir kontroles iš Lietuvos, Estijos ir Latvijos, (b) grąžinti visus pabaltiečių tremtinius iš Sibiro, kalėjimų, vergų darbo stovyklų; ir pagaliau tebūnie

Nutarta, kad Jungtinės Tautos savo priežiūroje praveistų laisvus rinkimus Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje".

Alto centrinės valdybos susirinkime pasidžiaugta šia rezoliucija ir padėkojus sen. Thomas A. Kuchel už iniciatyvą, nutarta 1) kreiptis į Alto skyrius, komitetus, organizacijas ir draugijas ir visą JAV lietuvių visuomenę, prašant remti šios rezoliucijos pravedimą, pirmąjį eilę rašant Senato ir Atstovų Rūmų užsienių komitetų nariams ją praveisti savo komitetuose ir pateikti ją abiejų Kongreso rūmų plenams. 2) Minint Vasario šešioliktosios šventę, priimti atitinkamas rezoliucijas ir jų originalus siųsti aukščiausiems minėtiems komitetams, o kopijas savo valstybių senatoriams bei Atstovų Rūmų nariams.

Alto centro valdyba, pripažindama didelę sen. Kuchel rezoliucijos svarbą, prašo stipriai įsijungti į ją praveisti akciją ir gausiau aukomis paremti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Amerikos Lietuvių Taryba

Šv. Jono katedroj Clevelande, švenčiant Vasario 16 iškilmes, buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos ir pasakytas laisvės dienai skirtas pamokslas. Pamaldų metu gražiai giedojo Čiurlionio ansamblio choras, diriguojamas muz. A. Mikulskio. Nuotraukoje L. Leknickas, P. Gruodis, VLIKo pirm. A. Trimakas, sen. F. J. Lausche ir ALT skyr. pirm. adv. J. Smetona.

J. Garlos nuotrauka

Nuotrauka iš 1953 metų Vasario 16 minėjimo Romoje. Priekyje matyti vysk. J. Gawlina, kardinolas Pizzardo, arkivyskupas Centoz, vysk. Padolskis, aukšti Italijos vyriausybės atstovai ir Italijos lietuviai.

KOKIA LINKSMA KOMBINACIJA

Džiaugsmas...draugai...ir ugnim virtas Stroh's

Džiaugsmas ten, kur jį randi. Ir jūs visada rasite, kada lengvesnis, švelnesnis Stroh's alus yra netoli. Nuo pirmo gurkšnio iki paskutinio lašo, joks kitas Amerikos alus neturi skonio, kaip Stroh's. Valgant kitur ar namuose, pridėkite ir Stroh's prie savo smagaus laiko!

JUMS PATIKS

Stroh's

ŠVIESESNIS

Vienintelis Amerikoje ugnim virtas alus!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

Vieninga ar suskaldyta šalpa?

Kalbos apie 'antrą BALFą'

J. J. Bachunas, Sodus, Mich.

Ar jo informacijos buvo pilnos, tikros, ar tik dalį jų man atskleidė, ar iš tikrųjų taip, ar ne, -- aš nesprenčiau ir neturėjau kokių kitų patikimų duomenų. Todėl tik padėkoju redaktoriui už nuoširdžią jo informaciją ir atsivėlinau.

Viena man buvo aišku, kad nėra dūmų be ugnies. Jei įvairios kalbos jau sklinda lietuvių veiklose, jei net trijose vietose tie veikėjai, besidomint lietuvių šalpos reikalais, nesutarė kalba ir žino apie tą patį, tai kur nors ugnelė turi rusenti.

Už savaitės po visu tų pokalbių važiauvau į dešimtąjį Balfos seimą Chicagoje. Jau net kiek su didesniu susidomėjimu, negu ankščiau. Dalyvavau, kur tik atvykėliui buvo galima dalyvauti. Sekdau seimo eigą ir vis laukiau, kada gi bus iškeltas klausimas apie tokias lėšas, kurios buvo skiriamos lietuvių šalpai, kurios turėjo išeiti į Balfos apyskaitas, bet praėjusiais ir užpraėjusiais metais jau nuėjo kitiems reikalams. Bet per visą seimo laiką tas klausimas nebuvo keltas.

Taip seimui vykstant net pradėjau galvoti, kad būsiu plepalais suklaidintas? Tad ir aš tylėjau. Po to, dar dalyvavau iškilmingame Balfos bankiete, kur kalbėjo Chicago kardinolas Mayer, dalyvavo vyskupas V. Brizys, būrelis lietuvių katalikų kunigų, prelatų monsinojorų, o taip pat buvo ir protestantų kunigų. Bet ir čia nieko daugiau nepaaiškėjo.

Grįžęs iš seimo į savo ūkį, vėl viską pergalvojau ir, patraukęs pečiuls, nutariau parašyti Dirvai (1960 m. gruodžio 21 d. numeriu) straipsnelį "Kad Balfas gerai gyvuotų"... Kadangi tas mažas straipsnelis pajudino reikalo gelmes, tai atsiprašau, kad primiršusiems skaitytojams jo keletą minčių aiškumui pakartosiu. Ten aš kėliau klausimą, kas daryti, kad lietuvių šalpai per Balfą susirenkamas lėšos nedidėja, o kaip ir mažėja. Gal, tarp kitko, būtų naudinga ne tik Balfos pareigūnams į Europą važinėti, bet iš Europos kuriam laikui atskleisti Amerikon gerai pažįstantį Europos lietuvių padėtį žmogų, kuris čia, Amerikos lietuvių kolonijose su pažindintu su lietuviškais bėdomis ir gal tuo padidintų aukų plaukimą. Konkretiai paminėjau ir tokį žmogų, -- P. Rugienį, ilgametį Balfos atstovą Vokietijoje, su kuriuo kelionės metu teko arčiau susipažinti ir įsitikinti jo rimtumu, nuoširdumu ir padėties žinojimu. Tai, žinoma, nereikškė, kad reikia kviesti tik P. Rugienį, kad kitų panašių asmenų nebūtų. Man buvo svarbiau iškelti pačią naują šalpos agitacijos būdų ieškojimo sugestiją.

O kad visai tuščiai nekalbėčiau, suminėju man žinomą vieną pavyzdį ir to asmens pavardę. Gal kiti turėtų gersnių kandidatų ir geresnių pasiūlymų. Bet Balfas tegu nelieka stingimo balse. Tai būtų dabartinėse aplinkybėse pavojinga.

O jau tik po to, labai nekalbėti ir negriežtai, vos keliais žodžiais, paminėjau tą krminą, kuris man neaiškumais ir dvejonėmis graužė krūtine, apie kurį buvau girdėjęs iš eilės Balfos ir ne Balfos veikėjų, net iš redaktoriaus Šimučio apie tą "geležinį fondą". Straipsnyje jau ne klausiau naujų paaiškinimų, bet pagalvojau taip, kaip pats L. Šimutis pradėjo man savo aiškinimus: jeigu iš tikrųjų jau būtų ar gresyt atslrasti du Balfai, tai negerai, tokiems planams reikėtų rimtai pasipriešinti.

Tad ten ir parašiau: "...kiekvienai bendrinei šalpai yra būtinas didžiausias bešališkumas. Čia neturi rasti vietos nei tikybinės, nei ideologinės, nei politinės simpatijos ar antipatijos"... Toliau dar pridėjau ne tik savo, bet man atrodo, ir daugumos Amerikos lietuvių nusistatymą: "Kas gaunama ir surenkama, šalpai turi būti ir atiduodama. Taip pat nebūtų sveika galvoti ar kombinuoti šalpos reikalui gaunamas aukas ar jų dalį "užšaldyti", kad būtų galima sudaryti kokius nors "geležinius fondus" ateičiai. Sakysime, patenkinti vienam kitam politiniam ar tikybiniam reikalui, kai Lietuvoje nebus bolševikų".

Ir tą straipsnį užbaigiau, lyg nujausdamas, kad skelbiu nemelagingą gandą: "Apie tokias idėjas dabar girdėti, bet jos tikrai "užšaldytų" Balfą"...

Tai buvo viskas, ir tik tiek. O tačiau tas trumpas straipsnelis netrukus tapo priežastimi ilgų susirašinėjimų, diskusijų ir kitokių atsiliepimų spaudoje, apie ką jau kalbėsime kitame numeryje.

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis parmė:

J. Borden-Bagdžiūnas	\$5.00
K. Januška, Chicago	2.00
A. Jucys, Toronto	5.00
M. Klimas, Linden	2.00
P. Pračkys, Cleveland	2.00
J. Puskepalaitienė, Detroit	5.00
J. Sniečkus, Cleveland	2.00
B. Svilas, Detroit	2.00
L. Glemža, Chicago	5.00
J. Gaizutis, Detroit	5.00
V. Alksninis, Maspeth	2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

SOCIALINIS DRAUDIMAS

Visais šio skyriaus reikalais laiškus prašom adresuoti: Dirva, Socialinis skyrius, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

J. ŠOLIŪNAS

APIE VYRO PENSIJĄ

Svarbu, kad nesusimaišytume terminuose. Čia nekalbėsime apie darbininko pensijas, bet apie tų vyrų, kurie buvo, arba yra išlaikomi savo žmonių, ir kurie jau yra sulaukę pensininko amžiaus. Amerikiečių kalboje "vyras" ir "pensininkas" yra griežtai skiriami. Mes šiuo atveju turime terminus kalte nukalti.

Dabar, kai kalbėsime apie vyro pensiją, turėsime mintyje vyrą (husband) bet ne vyrą - darbininką. Koks skirtumas? Pirma, visados priklausomas nuo žmonos. Antrasis -- turi teisę į pensiją, jei pats tą pensiją užsitarnauja.

TRUMPAI APIE REIKALAVIMUS

Kad asmuo turėtų teisę į vyro pensiją, jis turi išpildyti būtinai šias pagrindines sąlygas:

1. Jo žmona gauna senatvės arba nedarbingumo pensiją.
2. Jis yra bent 65 m. amžiaus.
3. Jo žmona, prieš išleidama į pensiją arba tapdama nedarbinga, buvo išdirbusi bent pusantų metų iš paskutiniųjų trijų metų.
4. Jis gavo bent pusę išlaikymo iš savo žmonos prieš jai išeinant į pensiją arba tampant nedarbinga.
5. Jis užpildė pareiškimą, kad anksčiau nurodytame laikotarpyje gavo išlaikymą iš savo žmonos.
6. Jis paduoda pareiškimą vyro pensijai gauti.

7. Jis pats negauna savo pensijos, kuri yra lygi arba didesnė už vyro pensiją.

8. Be minėtųjų sąlygų, kurių visos turi būti išpildytos, dar yra būtina atitikti šiems trims pridėtiniais reikalavimams; arba bent vienam iš jų:

- a) Jis yra žmonos vaiko tėvas,
- b) Jis žmoną yra vedęs bent vienerius metus.
- c) Jis turėjo teisę į našlio, tėvo arba nedarbingo vaiko mėsines pensiją prieš paduodant pareiškimą vyro pensijai gauti.

Štai pagrindiniai reikalavimai, kuriuos būtina išpildyti, norint gauti vyro pensiją. Pastebėtina, kad vyro pensija yra visados pusė žmonos pensijos didumo.

PASTABOS

Jeigu neiškeltume pagrindinių reikalavimų, atrodytų, kad beveik neįmanoma gauti vyro pensiją. Žinoma, vyro pensijai gauti reikalavimai yra griežtesni, negu kitoms pensijoms rūšims. Tačiau nėra taip jau mirtinai sunku ir jai kvalifikuotis. Trumpai pasakytum taip: jei vyrukas jau susenęs, buvo žmonos išlaikomas ir kitoki būdu neišsiverčia gyventi -- tegul prašo vyro pensijos.

Vis dėlto pažymėtina, kad žmona turi išlaikyti vyrą, t. y. duoti jam bent pusę išlaikymo prieš jai išeinant į pensiją arba tampant nedarbinga. Pastebėtina, kad yra tam tikras specialus pareiškimas kurį vyras turi bū-

Dail. V. Vizgirdos dailės parodos proga buvo išleistas James F. Smith įvadinis pranešimas, kurį puošė čia matomas kūrinys. Dail. V. Vizgirda su savo kūriniais yra dalyvavęs daugelyje meno parodų Lietuvoje, Vokietijoje, Latvijoje, Estijoje, Olandijoje, Kanadoje ir kitur.

tinai užpildyti, jei jis gauna bent pusę išlaikymo iš žmonos. Ir svarbiausia, kad tas pareiškimas turi būti užpildytas ne vėliau kaip dviejų metų laikotarpyje po žmonos išėjimo į pensiją arba po žmonos tapimo nedarbinga.

Plačiau apie tai, ką reiškia gavimas pusės išlaikymo iš žmonos, kalbėsime vėliau. Primintina, kad vyras turi raštiškai įrodyti, jog jis žmonos buvo išlaikomas.

KAIP ĮRODOMAS IŠLAIKYMAS?

Trumpai: paįmama visokiau-

sios žmonos pajamos, vyro pajamos atskirai. Žmonos pajamos turi būti daugiau negu 50% bendrųjų abiejų pajamų. Jeigu taip, tai tada skaitoma, jog vyras buvo išlaikomas žmonos.

Išlaikymo laikotarpiu skaitomas 12 mėnesių laikas prieš žmonos išėjimą į pensiją arba tapimą nedarbinga.

Yra būtini amžiaus įrodymo dokumentai ir reikalingi vestuviniai metrikai, jei sutuoktuvės įvyko laike paskutiniųjų 4 metų arba išskyla koks nors žmonos vyro giminystės įrodyme neaiškumas.

KLAIMAS DEL SENATVĖS PENSIJOS

Dirvos 8 Nr. sausio 20 d., atsakyme J. K. buvo paaiškinta, kad jei pensininkas per 4 mėnesius uždirbo 1200 dol., tai jis už tuos 4 mėnesius pensijos negaus, bet už kitus 8 mėnesius pensiją gaus, jei tuose mėnesiuose uždirbs ne daugiau 100 dol. 1 mėnesį. Vadinasi, prie uždirbtų 1200 dol. plus 800 dol., viso 2000 dol., jis dar gaus už 8 mėnesius pensiją.

Nukelta į 7 psl.

Grazi dovana visiems
Naujų metų
proga
Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONE JUODYTE-Matthews yra įdainavusi naują lietuvišką dainų plokštelę —

"MANO LIETUVOS PRISIMINIMAI"
(My Lithuanian Memories)
Kaina \$4.98
Antrąją mažą (angliškai) —
"Christmas Carols"
Shepherd Boy and Sleeping Child.
Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co. Platintojams užsakius didesnius kiekius -- duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI:
ALEX MATHEWS
256 Union Avenue,
Brooklyn 11, N. Y.
arba
gaunama visose
radijo stotyse

UŽMIRŠTI VEIKĖJAI

Baltramiejus Čepulis —
Maskvos lietuvių veikėjas

Baltr. Čepulis, lietuvių mecenatas, yra gimęs Joniškely, Svobiškių parap. 1861 m. Taigi nuo jo gimimo sulaukė 100 metų.

Buvo vienas iš seniausių Maskvos lietuvių kolonijos narių ir uoliausias darbininkas. Su jo vardu surištas visas kolonijos išsiplėtimas, kaip man yra pasako-

Atgavus spaudą, velionis bene pirmasis pradėjo rūpintis, kaip atsikračius lenkų, pakeltus lietuvių kultūriškai. Čia nesigailejo nei triušo, nei laiko, nei išlaidų. Dirbo kiek galėjo.

Spaudos draudimo laikais nesvetimas jam buvo lietuvių laikraštis ir knyga. Turėdamas paženčių aukštesnėse įstaigose, jis tas pažintis išnaudodavo lietuvių naudai.

Prasidėjus karui ir papildus tremtiniais, B. Čepulis sutelkė pritrūkusius vyrus, su jais tarėsi, kaip galėtų tremtiniais pagelbėti. Nuolat jis dalyvavo kitataučių posėdžiuose ir visur gynė lietuvių, reikalavo juos skirti nuo lenkų. Buvo kelių komitetų nariu. Dalyvaudavo lietuvių farmacininkų susirinkimuose, visuomet kviesdavo organizuotis ir ragino grįžti į Lietuvą, imtis savarankiško darbo žadėdamas sugrįžusiems padėti įsikurti.

Buvo vienas iš steigėjų visos Rusijos farmacininkų draugijos ir ilgus metus buvo jos pirmininku. Užėjus vadinamiems Rusijoje "laisvės metams", nuošaliai su pasigailejimu žiūrėjo į sufanatizuotus tautiečius, kurie, kaip ir jų vadai, miršo ir vienas kitą pludo, purvais drabstė. Negalėjo to pakeisti. Apsirgo ir 1917 m. mirė būdamas 56 metų amžiaus.

Buvo Lietuvos Mokslo Draugijos nariu, lietuvių draugijos aukštesn. Maskvos mokyklų moksleiviams šelpti pirmininku ir garbės nariu. Buvo firmos Jurgenso, Borothymolo muilo vienas iš stambiųjų akcininkų ir Strausso vaistinės vedėjas.

A. Mačiūnas

jės ir rašęs spaudoje A. Žukauskas-Vienulis. Tai buvo tikras lietuvių inteligento idealas, tikras lietuvis ir iki mirties darbavosi savo tautiečių tarpe. Globojo studentus ir kitus lietuvių, kam vietą parūpindamas, kitą pinigais sušelpdamas arba patarimais paremdamas. Greta vaišėms sodindavo ir inteligentą ir pūslėtomis rankomis darbininką.

Dail. Viktoro Vizgirdos dailės darbų paroda nuo vasario 5 iki vasario 17 d. vyko Almaus Meno Galerijoje, New York'e. Nuotraukos: Rokport žvejų uostas, arch. J. Okunio nuosavybė.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

dovanos
* taupytojams *

SAUSIO IR VASARIO
MĖNESIAIS

PADEJUS \$500.00
AR DAUGIAU

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4%

mokame už
ilgalaikės
taupymą!

DARBO VALANDOS:

plrm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Taip atrodė Vasario 16 minėjimo iškilmingo akto ir koncerto pradžia Clevelande. Koncerto meninę programą atliko Juliana Luiza ir pianistė Birutė Smetonienė.

J. Carlos nuotrauka

• **Dr. Antanas Trimakas**, VLIKo pirmininkas, atvykęs į Vasario 16 iškilmes, ALT skyriaus valdybos narių lydimas, aplankė Dirvą ir susipažino su redakcijos ir ofsetinės spaustuvių darbu.

• **P. Labanauskas**, Amerikos Balso redaktorius, buvo atvykęs į Clevelandą, įrašė į juostą įvykusios Vasario 16 iškilmes ir padarė eilę pasikalbėjimų su Clevelando lietuvių veikėjais.

• **Nauja Clevelando Lietuvių Salės ir Piliečių Klubo vadovybė** savo pirmajame posėdyje pasiskirstė pareigomis ir aptarė 1961 m. darbo planą. Pirmininku išrinktas Zėnonas Dučmanas, vicepirmininkais: Edvardas Karnėnas ir Antanas Buknis, sekretoriais: Stasys Mačys ir Ignas Gatautis, finansų sekretorium Jonas Apanavičius, revizijos komisijos pirmininku Jonas Virbalis. Klubu vedėju liko Povilas Šukis.

Numatyta ir toliau ieškoti tinkamos vietos "Lithuanian Village" įkurti, klubo vardu eile kultūrinių rengimų surengti, šių metų klubo narių gegužinę pa-

vesti Clevelando lietuvių kolonijos kultūrinių įvykių, gal net lietuvių gražuolės rinkimus pravedant, duodant specialią meninę programą.

• **LB Clevelando pirmos apylinkės valdybos rūpesčiu**, lituanistinei mokyklai, prie šv. Jurgio parap., steigiamas lietuviškų knygų knygynėlis, kuriuo mokiniai ir mokytojai galėtų naudotis. Todėl valdyba prašo visų, kurie turi knygų, tinkamų mokyklai, kad jas atiduotų steigiamam knygynėliui.

Knygos bus priimamos kiekvieną sekmadienį šv. Jurgio parap. salėje, prieš ir po liet. pamaldų. Jeigu kas negalėtų atgabenti, prašome paskambinti telef. UT 1-1921 (F. Eidimtui) — atvažiuosime paimiti. Knygynėliui reikalinga ir spinta. Jeigu kas turite nebe naudojamą, nupirksime ar priimsime kaip malonią auką.

• **Žaibo sporto klubui** dešimtmečio proga aukojo:

Po 20 dol.: I ir II Clevelando Lietuvių Bendruomenės apylinkės.

Po 15 dol.: Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando

skyrius ir Dirvą.

Po 10 dol.: Clevelando Ateities klubas, Clevelando Lietuvių Karių Ramovė, Pikerio fabrike dirbantieji lietuviai per p. Jokubaitį, Dr. inž. A. Nasvytis, Dr. Martus, Dr. Skrinska, Dr. Ramanauskas, Dr. Brazaitis, Dr. Gruzdys.

Po 5 dol.: A. Augustinavičienė, R. Premeneckienė ir L. Sagys. Be to, 14 dol. aukų gauta iš šių asmenų: F. Saukevičiaus, V. Juodvalio, Petkevičiaus, L. Klimo, Razgaitienės ir Jurgaitienės.

Minėjimo-banketo rengimui Klubas susilaukė gražios tautos iš sportininkų ir šeimų ir rėmėjų, kurios priėmė skaniausių tortų, pristatė kitokių produktų ir taip pat prisidėjo darbu. Obelenio kepykla pristatė nemokamai banketui duoną, o stalus papuošė gėlėmis, taip pat nemokamai, gėlių krautuvė "Friendly Flower Shop".

Kadangi visus išvardinti per daug laikraštyje užimtų vietos, todėl Tėvų-Rėmėjų Komitetas visiems paramosioms Klubu veiklą, širdingai dėkoja.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.

Cleveland 24

FEB. 16th THROUGH FEB. 26th

AL SIRAT GROTTO

CIRCUS

CLEVE. PUBLIC HALL 3 RINGS

RYTINIAI PASIRODYMAI

SATURDAYS, FEB. 18 & 25 — \$2.50-2.00-1.50

PIETINIAI

WEEKDAYS, Feb. 21 & 24 — \$2.00-1.50

WASHINGTON'S BIRTHDAY, Feb. 22

\$3.00-2.50-2.00-1.50

SATURDAYS, Feb. 18 & 25

\$3.50-3.00-2.50-2.00-1.50

VAKARO

WEEKDAYS, Feb. 16, 20, 21, 22, 23

\$3.00-2.50-2.00-1.50

FRIDAYS & SATS., Feb. 17, 18, 24 & 25

\$3.50-3.00-2.50-2.00-1.50

SEKMADIENIO PASIRODYMAI

Benefit American Cancer Society

FEB. 19 — 1:30 & 5:30 FEB. 26 — 2:15

\$3.50-3.00-2.50-2.00-1.50

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Didžioji tautos šventė

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba, susidedanti iš 20 narių, tarė žodį: "Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamasi pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis."

Tas žodis tapo kūnu. Lietuva po šimtmečio vergijos prisikėlė. Prisikėlusi per trumpą laiką sužydėjo, susilygindama su kitomis Vakarų Europos valstybėmis. Lietuvis dirbo, ir jo entuziazmas buvo neišsamišamas, nes jis žinojo dirbęs sau ir savo tautos gerovei.

Deja, vos praslinkus porai dešimtmečių, tą gražiai sužydėjusį lietuvių tautos laisvės žiedą žiaurusis masolių negailestingai sutrypė, išniekindamas mūsų šventoves, tautines tradicijas ir visa, kas lietuvių širdžiai brangiausia. Tačiau lietuvių laisvės troškimo jis nepajėgia ir nepajėgs sutrypti. Jei šandie arabas ir Afrikos laukinis kovoja dėl savo laisvės ir nepriklausomybės, tai kaip jos gali atsisakyti lietuviai, per amžius dėl savo laisvės kovoję, kiekvieną savo žemės pėdą prakaitu aplaistę, krauju pašventinęs?

Todėl š. m. vasario 19 d., 3 val. sugūžėsime visi į Western High School auditoriją tos brangiausios Lietuvos laisvės paskelbimo dienos paminėti, džiaugsmiais ir skausmais pasidalyti.

Minėjime kalbas pasakys JAV senatorius Philip Hart ir Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos narys J. Talalas. Meninę programą dalį atliks neseniai iš Lietuvos atvykusi Zita Sukskaitė ir mergaičių choras, vedamas St. Šližio.

K. Jurgutis

A. Rūkštelės paroda Detroitė

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas ruošia dail. Antano Rūkštelės meno parodą, kuri įvyks kovo 5 d., sekmadienį, Tarptautinio Instituto patalpose. Parodos atidarymas bus 4 val. p. p., tačiau svečiai galės pradėti parodą lankyti 2 val. Parodos lankymas nemokamas.

Bus išstatyta lietuviška gyvenimą liečiančių figūrinių kompozicijų, lietuviškų ir nelietuviškų peizažų, neturtojų ir k., viso apie 40

paveikslų. Tai bus antroji dail. A. Rūkštelės meno paroda Detroitė. Pirmoji įvyko 1957 m. Reikia tikėtis, kad publikos susidomėjimas antrąja Rūkštelės paroda nebus mažesnis, kaip kad pirmąja.

Paroda tęsis visą savaitę ir bus uždaryta sekmadienį, kovo 12 d., 6 val. p. p.

Kaip su Lietuvių namais Detroitė?

Detroitiečiai, kurie savo

ankstyvesnį duotąjį įsipareigojimą išpildė ir po 100 dol. namų įsigijimui, buvusiai Lietuvių Namų Įsigijimo Komisijai sumokėjo, nori žinoti, kur tie pinigai dabar yra, ir ką Detroito Lietuvių Bendruomenė mano su jais daryti? Buvusi namų įsigijimo komisija, be to, 1958 m. perdavė sunkiai surinktus pinigus Lietuvių Bendruomenei ne tam, kad ji juos užmarinuotų, ar grąžintų jų savininkams, bet tam, kad Bendruomenė ieškotų būdų tą sumą didinti ir namus įgytų.

S. M.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Tos kainos yra tik naujiems skaitytojams)

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas P r a n o G r i g o n i o priežiūroje.

Vasario mėn. visi klientai gauna didelę nuolaidą. Pasinaudokit proga ir pigiai susitaisykit savo mašiną.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

VYRO PENSIJA

Atkelta iš 6 psl.

Tačiau, pagal naująjį pensijų įstatymą, iki 1500 dol. uždirbus, atskaitoma 1 dol. iš dviejų dol. t. y. vietoj 300 dol. gaus 150 dol. O virš 1500 dol. uždirbus, atskaitoma iš pensijos doleris už dolerį uždirbtą. Vadinasi, daugiau 1500 dol. uždirbant, viskas bus atskaityta iš pensijos ir nebeapsimoka virš 1500 dol. uždirbti, nebent pensija būtų labai maža. Atrodo naujame pensijų įstatyme operuojama metinėmis pensijomis ir uždabio sumomis, o ne mėnesinėmis.

Prašau paaiškinti, kaip ištikrųjų yra.

K. P.

Jūs pirmąją pusę taisyklės supratote gerai ir teisingai. Gaila tik, kad tos taisyklės jau nebėra. Keičiasi laikai — ateina kiti nurodymai, išleidžiamos ir naujos taisyklės.

Malonu, kad naujosios taisyklės teisingai išaiškinimą padarėte dėl pirmųjų 1500,00 dol. pensininko uždabio.

Deja, negaliu sutikti su jūsų taisyklės aiškinimu, kiek jis liečia uždabius virš 1500,00 dol. Jūsų interpretacija čia jau nevisai tiksli. Norėčiau tai pavaizduoti pavyzdžiais, bet tai užimtų per daug vietos. Pasakyčiau tik. Naujoji taisyklė, liečianti pensininkų uždabius, yra daug pa-

lankesnė ir švelnesnė darbininkui — pensininkui.

Dabar uždirbti virš net ir 1500,00 dol. yra geriau, nes pensininkas praranda mažiau pinigų iš savo pensijos.

Sakykime, prieš 1961 m., pagal seną taisyklę, jei pensininkas uždirbo \$1800,00, tai jam buvo atskaituota (čia prileidžiu, kad jis uždirbo virš 100,00 dol. kiekvieną mėnesį) 8 mėnesiniai čekiai (1800 - 1200 = 600 dol. virš leistinos sumos. Tą sumą daliname iš 80,00 dol. ir išeina, kad jis prarado 8 mėnesinius čekius).

Dabar jei tas pats darbininkas — pensininkas uždirbs 1800,00 dol., tai jis praras daug mažiau. Štai: už pirmuosius 300,00 dol. uždirbtus jis praranda 150,00 dol. Teisingai? Toliau: už sekančius uždirbtus 300,00 dol. jis praranda 300,00 dol. iš savo pensijos. Iš viso darbininkas — pensininkas dabar prarado 450,00 dol.

Daleiskime, kad abiejais atvejais pensininko pensija buvo 100,00 dol. per mėnesį. Pirmuoju atveju jis prarado 800,00 dol. (8 mėn. po 100,00 dol.). Antruoju atveju jam iš bendros metinės pensijos sumos bus atskaityta tik 450,00 dol.

Štai ir matome, kad naujoji taisyklė palengvina pensininkams, kurie dirba ir net skatina juos daugiau uždirbti.

KAS IR KUR?

Dainų šventė dalyvaus ir JAV vyriausybės atstovai

JAV ir Kanados antrajai dainų šventei rengti komitetas energingai dirba ir rūpinasi vispusišką dainų šventės pasisekimu.

Dainų šventė dalyvaus ir užsiregistravę 28 chorai su 1100 choristų. Visiems užsiregistravusiems chorams yra išsiuntinėjamas dainų šventės reportuaras.

Prie komiteto yra sudarytos pagalbinės komisijos: informacijos, kuriai vadovauja St. Daunys, bilietai — Z. Dailidka, svečių pakvietimui — Vaičiulis.

Šioje šventėje, be kitų chorų, dalyvauja Kanados ir JAV visi aukštesnio meninio lygio chorai, vadovaujami mūsų žymesniųjų muzikų.

Numatoma, kad antroji dainų šventė savo programa ir pasirodymu pralenks buvusią pirmąją dainų šventę.

I dainų šventę yra pakviesti JAV vyriausybės atstovai. Du vyriausybės nariai jau yra davę sutikimą atvykti į dainų šventę ir dalyvauti jos iškilmingame atidaryme bei bankete.

Pagal turimas žinias, komitetas džiaugiasi, kad visi užsiregistravę chorai su visu nuoširdumu ir rimtumu dirba ir rengiasi dainų šventei.

Antroji JAV ir Kanados dainų šventė įvyks liepos 2 d. modernios Amfiteatro patalpose, kuriose bus galima laisvai sutalpinti 15,000 žmonių.

• L. Kančauskas, Dirvos foto bendradarbis iš Los Angeles, perėmė vieną foto studiją Hollywoode ir pradeda pastoviai toje srityje dirbti.

• Kostas Januška, iš Chicago, ir šiais metais užsakė Dirvą savo artimiesiems į Vokietiją.

• New Yorko Lietuvių Namų organizacinį komitetą sudaro: adv. F. Alexis, šios idėjos iniciatorius R. Keyzs, Maspetho Piličių Klubo pirm. P. Lisauskas, Liet. Inžinierių-Architektų S-gos atstovas inž. A. Novickis, Brooklyno Piličių Klubo pirm. A. Vakselis ir buhalterijos žinovas V. Vebeliūnas.

Komiteto sąstatas bus plečiamas įtraukiant patyrusius asmenis LN organizavimo darbą vykdyti.

• Stepo Zobarsko nauja knyga vaikams išeis dar prieš Velykų šventes. Atsiimant vaikų lietuviškos literatūros stoka, knyga labai laukiama.

• Henriko Nagio eilėraščių rinkinį "Mėlynas sniegas" išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Leidinys apima kūrybą 1951-1960 m. Išspausa 500 egz., kaštuoja \$2.00.

• Atsiųsta paminėti "Knygų Lentyna" Nr. 5 (119). Tai už 1960 m. rugsėjo-spalio mėnesius lietuviškų leidinių apžvalga, redaguojama A. Ružancovo ir dabar leidžiama Vytauto Sauliaus.

• Tautinės Sąjungos seimas įvyks Chicagoje gegužės 27-28 dienomis.

• St. Vilinskas, iš Windsor, Conn., ir šiais metais užsakė savo artimiesiems Dirvą į Vokietiją.

• T. Blinstrubas, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• E. Balceris, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

Sen. Frank J. Lausche kalba Vasario 16 minėjime Clevelande, kurio kalba buvo krūpštus Lietuvos istorijos peržvelgimas ir sovietinių klastų vaizdus iškėlimas. Senatoriui kalbant, apie 700 klausytojų, jo kalbą kelis kartus pertraukė ilgomis ovacijomis. J. Garlos nuotrauka

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Inž. Juozas Dačys, išrinktas Tautinės Sąjungos skyriaus valdybos pirmininku

Vasario 12 d. įvykęs Tautinės Sąjungos narių susirinkimas išrinko naują 1961 m. valdybą: inž. J. Dačys — pirm., inž. E. Cibas — vicepirm., T. Janukėnas — sekretorius, A. Vilėniškis — namų adm., Petras Ausiejus — kasininkas. Kandidatai: Juozas Gedmintas ir P. Račkauskas.

Vasario 16 Gimnazijos

ratelio vadovu perrinko Leoną Lendraitį.

Revizijos komisija: S. Kontautas — pirm., A. Dilba ir Ig. Vilėniškis nariai.

Visuotiniame susirinkime valdybos pirm. A. Matjoška padarė išsamų veiklos pranešimą.

Skyriaus ekonominė padėtis gerėja, nes namas beturi \$750.00 morgičinės skolos, Vasario 16 Gimnazijai ratelis 1960 m. pasiuntė \$300.00. Šiuo metu ratelis turi 26 rėmėjus.

• Bostono L. N. Fondo atstovybė pradėjo vauj. Fondui auکوjo:

Po \$10.00 — L. Lendraitis, J. Kapočius, Tautinės Sąjungos skyrius, Ignas Vilėniškis.

Po \$5.00 — J. Vaičiūnis, A. Dilba, A. Matjoška, A. Vilėniškis, J. Kalvaitis, S. Kontautas, J. Vaičiūgis, J. Dačys, L. Izbičkas.

L. N. Fondo Atstovybė, sekmadienį, vasario 19 d., tuoj po Vasario 16 d. minėjimo, Tautinės Sąjungos namuose rengia arbatėlę. Visus kviečia atsilankyti.

• Vasario 16 d. minėjimas įvyks vasario mėn. 19 d., 2 val., Thomas Park salėje. Kalbės K. Bielinis. Meninėje programoje papildomos choras ir k. Rengia ALT Bostono skyrius.

Krivulės Klubo sukaktis

Vasario 27 d. sueina penkeri metai, kai pasitraukė iš savo krašto buvusieji Nepriklausomos Lietuvos policijos tarnautojai, gyvenantieji Chicagoje, įsisteigė klubą "Krivulė".

Klubas yra nepartinis ir nepolitinis. Jame dalyvauja visų rūšių buvusios Nepriklausomos Lietuvos policijos tarnautojai. Klubo tikslai: palaikyti tautinę vienybę ir tarpusavio solidarumą, rūpintis šelpimu esančių materialiuose nedatekluiose buv. polic. tarnautojų, rinkti žinias apie žuvusius ir mirusius polic. tarnautojus, rinkti istorinę medžiagą apie buvusią Lietuvos policiją, rūpintis mirusiųjų buv. policijos tarnautojų kapais.

Šiuo laiku klubo šeima yra nemaža ir jau penkeri metai, kaip gražiai reiškiasi savitarpinėje veikloje. Klubas yra pasireiškęs savišalpos darbe, šelpęs savo kolegas, gyvenančius Berlyne ir Vakarų Vokietijoje.

Laikas nuo laiko yra daroma klubo narių susirinkimai aptarimui įvairių klubo reikalų. Po susirinkimų padaroma kavutė su meninėmis programomis. Vasarą klubas suorganizuoja šeiminiškus išvažiavimus į gamtą. Tokiomis progomis buvę Lietuvos policijos tarnautojai turi progos susitikti su savo kolegomis, pasidalinti

Atvyko iš Lietuvos

Albinas ir Janina Kriščiūnai Naujųjų metų išvakarėse sulaukė dukters Laimos. Laima lankė Jablonskio gimnaziją (kampas Aušros ir Žemaičių gv.) ir šiemet jau būtų ją baigusi. Dabar, nemokant anglų kalbos, mokslas truputį susitrukdys.

Jos klasėje iš 20 mokinių, tik 2 nepriklausė komjaunimui. Pažymėtina, kad amerikiečių konsulatą teiravo si ar Laima nepriklausė komjaunimui. Ar būtų darytos kokios išvados, jei būtų priklausiusi, sunku spėti. Mokiniai neįjunta mokytojų palankumo ar nepritarimo komunistinei santvarkai.

Tačiau įrašai Laimai padovanotoje knygoje, liudija mokytojų nuotaikas. Atsiųsti dukrą tėvams Kriščiūnams padėjo nemažos išlaidos ir buvęs viceprezidentas Nixonas, kurs lankydamasis Maskvoje, buvo nuvežęs Chruščiovui sąrašą atkviestųjų asmenų.

Kriščiūnai, įsikūrę tik neseniai nusipirktaime name, augina dar sūnų Antaną ir dukrą Ligiją.

Laima, atsilankiusi į vieną didesnę maisto krautuvę stebėjosi, kad čia kaip parodoje.

Linkime mielai Laimai prigyti laisvoje Amerikoje ir neužmiršti buvusių mokytojų linkėjimų: meilės gimtajai žemei ir jos kalbai.

Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba

Išrinkta 1961 m. Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: J. Česonis — pirm., A. Jonys — vicepirm., A. Impolevičius — sekret., P. Didelis — ižd. ir L. Surkevičius — narys. Džiugu, kad Surkevičius neseniai su šeima atvykęs iš Argentinos, aktyviai jungiasi į lietuvišką gyvenimą.

P. M.

Tai buvo lygiai prieš 10 metų, kada Anglijoje, tautinio meno parodoje, kur buvo išstatyti ir lietuvių tautiniai dirbiniai. Tokias parodas, kur tik begyventų lietuviai, norėdami supažindinti su savo tautine kultūra, kruopščiai paruošia ir visad susilaukia iš kitautėjų didelio įvertinimo.

Paterson

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 19 d. Iš ryto 10 val. 30 min. šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 147 Montgomery Place, bus pamaldos už tėvynę. Gi 3 val. p. p. Our Lady of Lourdes mokyklos salėje, Butler St. (prie River ir Lyon St.) įvyks iškilmingas susirinkimas. Kalbės visuomenininkė Emilija Čekienė iš Brooklyn, N. Y. Meninę dalį išpildys viešnia iš Philadelphia — smuikininkė Brigita Pompolytė, akordeonu pagros ką tik iš Vokietijos atvykęs Jonas Stankaitis. Be to, dainuos mergaičių kvartetas, bus piano muzikos, deklamacijų ir kt. Programa graži, įvairi ir įdomi.

Tą dieną visi Patersono, Cliftono, Passaic, Fair Lawn, Bloofieldo, Maywoodo ir artimesnių bei tolimesnių vietovių lietuvių kviečiami šiame minėjime dalyvauti. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

Šventės Rengimo Komitetas

SLIDINĖJIMO RUNGTYNĖS KANADOJE

Kviečiame lietuvių slidininkus, iš toli ir arti, atvykti ir dalyvauti Toronto Vyties adarose slidinėjimo pirmenybėse.

Rungtynės įvyks kovo 11-12 d. Collingwood, Ont., Blue Mountain Klube. Bus prarastos slalomo ir pakalniui su keletą vartų lenktynės. Dalyviai renkasi šeštadienį ir sekmadienį, 12 val. prie "O" kalno keltuvo.

Tikimasi sulaukti slidininkų iš Detroito, Chicago ir Montrealio. Dėl platesnių informacijų rašykite: J. Jonaitis — 210 Oakmount Avenue, Toronto 9, Ont., Canada.

PAIEŠKOMI

Balčiulis, Domininkas, kilęs iš Panevėžio, mirė 1960 m. Canastota, N. Y., buvo gyvenęs Chicagoje. Prašomi atsiliepti jo giminei ar pažįstami, jo palikto turto reikalu.

Banionis, Jonas, Juozas, ir Jurgis, ir Banionytė, Marijona, Prano vaikai, gyvena Bostone. Beikša, Petras, Jurgio sūnus, iš Urklonių km., Valkininkų val.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Jakelevičienė - Keršytė, Elena, Grigo dukter, iš Giraitės km., Varėnos val., vyras Jakelevičius, Jonas.

Matulienė - Tarailaitė, Terešė, Jono dukter

Matulis, Antanas, Stepienės brolis, gyvena gal Brooklyn, N. Y. Navickas, Mikas, ir jo sesuo Žideliėnė (Židelis), Emilija, Juozo vaikai, iš Palkabalio km., Varėnos val.

Norgilas, Antanas, Juozo sūnus, iš Kivilyių km., Vainuto val. Ragickas, Jonas ir Vincas, ir jų sesuo Jieva, Jurgio ir Jievos vaikai, iš Barzdų km.

Šleivis, Povilas, Jono sūnus, iš Viktoriškių km. Stepšys, Antanas ir Kazys Varinauskas, Juozas ir Pranas, iš Kulių val.

Vilkas, Kazimieras, Andriaus ir Magdės sūnus, iš Taurakelmio km., Pakuonio val., Kauno apsk.

Žideliėnė (Židelis) - Navickaitė Emilija, ir jos brolis Navickas, Mikas, Juozo vaikai, iš Palkabalio km., Varėnos val.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Poniai ANGELEI VAKAUZIENEI, sesėms DALEI, VALENTINAI ir GIEDREI, ir broliui VAIDOTUI, mylimam vyrui ir tėveliui

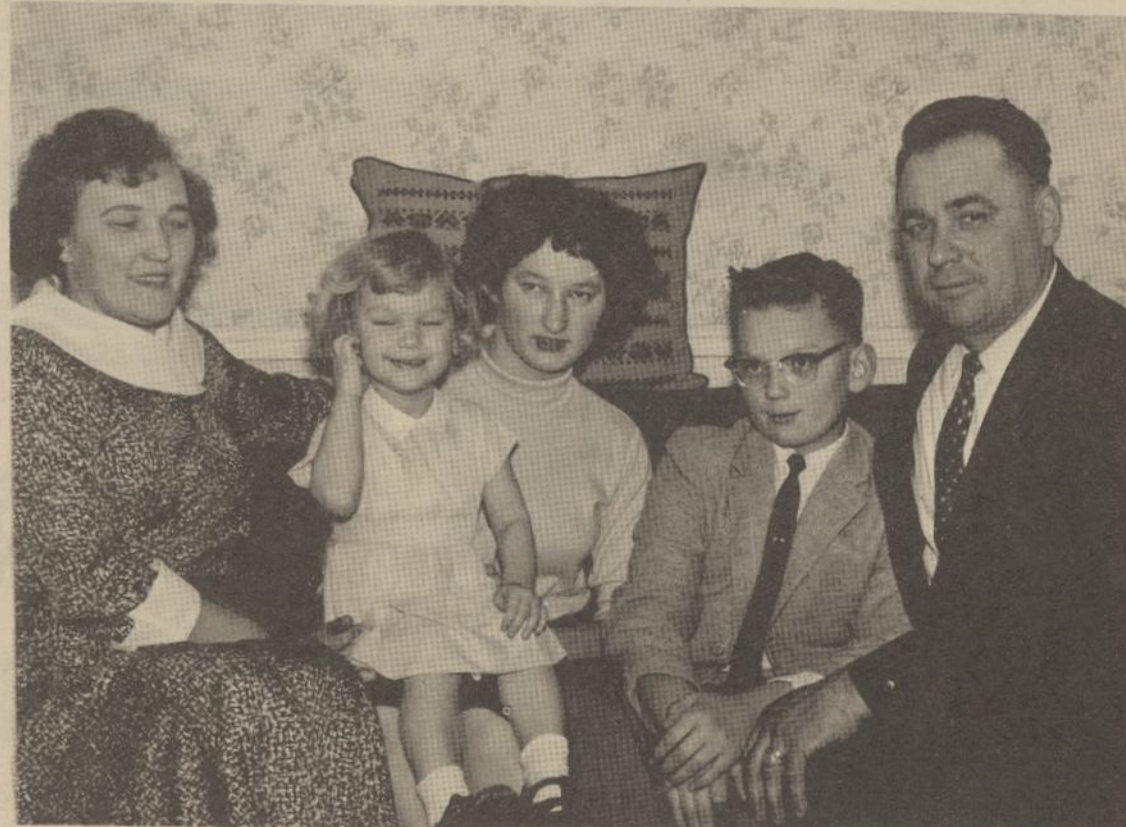
VALENTINUI VAKAUZAI mirus, gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Bostono "Baltijos" ir "Žalgirio" Tuntai

V. s. LIDIJAI ČEPIENEI, s. MYKOLOUI MANOMAIČIUI, inž. EUGENIJUI MANOMAIČIUI ir artimiesiems,

jų mylimam tėveliui š. m. sausio mėn. 28 d. staiga mirus Lietuvoje, gilią užuojautą reiškia

Bostono "Baltijos" ir "Žalgirio" Tuntai

Kriščiūnų šeima su dukra Laima, neseniai atvykusia iš Lietuvos. Iš kairės: Jaima, Ligija, Laima, Antanas ir Albinas.